

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

«Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ Συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ', 3)

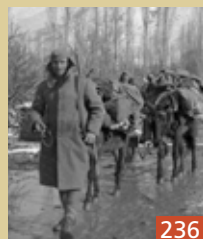
Περιεχόμενα

ΕΤΟΣ 53ο • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2019 • ΤΕΥΧΟΣ 542

Ἀλληλαγές	227
Ἀπὴν Ὁρθόδοξη Δογματική: Τό Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας Σύσταση τοῦ Μυστηρίου	229
Πέρα ἀπὸ τό φαγητό, τό ποτό καί τόν ὕπνο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΧΕΛΩΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΣ Κ. ΣΤΥΛΙΟΣ	230
Συνοπτική Ἐκκλησιαστική Ἱστορία Μάνης ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Γ΄	231
Καινούργια καί Παλαιά • ΑΡΧΙΜ. Γ. Μ.	232
Ὁ ἀλυσσοδεμένος ἐλέφαντας • π. ΒΑΡΝΑΒΑΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ	234
Τό Ὕπνος τοῦ Ὁ καί οἱ Ἑλλήνες τῆς Διανόησης ΜΕΡΟΠΗ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	236
Πῶς νά νικάς τόν φόβο • ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΟΓΑΝΗ	239
Εὐσέβιος Βίττης, Ἱερομόναχος (1927-1909) Δέκα χρόνια ἀπὸ τὴν ἐκδημία του • Γ.Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ	240
Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης: Ὁ πλοῦτος τῆς φτώχειας ΕΥΑ ΜΟΔΙΝΟΥ	242
Αὐθόρμητη ἢ παρορμητική συμπεριφορά; • Κύκλοι Μπέρων «Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»	244
Σέ πρῶτο πρόσωπο	246
Βιβλία πού λάβαμε	248
Πετράδια: Πόλεμος • ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ †	250
Τοῦ τύπου ἐρεθίσματα • Μ. ΠΟΛΙΤΗΣ	252
Ἀπὸ τόν χώρο τοῦ Θεάτρου: Ὁ κατὰ φαντασίαν ἀσθενής • ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ	253
Ἐπίκαιρες Κουβέντες: Ὑγνοια, ἀμάθεια καί ἐμπάθεια • ΓΙΩΡΓΟΣ Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ	254
Μέ τόν φακό τοῦ Συνδέσμου	255

228

236

240

242

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό
Ἑλληνορθόδοξης Μαρτυρίας

Ἰδιοκτῆτης:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Διεύθυνση:

Βασιλέως Γεωργίου Α΄ 5
241 33, Καλαμάτα
Τηλ.: 2721 023176
FAX: 2721 026478

E-mail: info@xristegi.gr

Ἰστοσελίδα: www.xristegi.gr

Ἐκδότης-Διευθυντής:
Παναγιώτης Ι. Μέντης

Συνδρομή προαιρετική

Ἀριθμός Λογαριασμοῦ Ἑθνικῆς Τραπεζῆς:
220/480206-34

IBAN: GR04 0110 2200 0000 2204 8020 634

Δημιουργικό-Παραγωγή:

ΛΥΧΝΙΑ Α.Ε.

τηλ.: 210 3410436 • www.lychnia.com

Σημαντικές αλλαγές έγιναν στον πολιτικό μας κόσμο. Νέα Κυβέρνηση, άλλο Κόμμα, άλλοι άνθρωποι ανέλαβαν τις ευθύνες για την πορεία της Πατρίδας μας. Ήν θα αλλάξει ή πορεία μας, οί συνθηκες ζωής μας, ό πνευματικός μας προσανατολισμός, θά τό διαπιστώσουμε στην πράξη καί όχι στίς υποσχέσεις.

Είται αλήθεια ότι κάθε αλλαγή δημιουργεί ένα αίσθημα προσμονής καί ελπίδας. Περιμένουμε, ελπίζουμε καί προσδοκούμε κάθε αλλαγή νά έχει ως κέντρο τό πρόσωπο του ανθρώπου καί όχι τό σύστημα. Τό όποιο σύστημα διοικήσεως καί διακυβερνήσεως, αν δέν αποβλέπει στην εξύψωση καί στην αναγνώριση της αξίας του προσώπου του κάθε πολίτη της χώρας, μπορεί νά οδηγήσει στην καταδυνάστευση του λαού. Δυστυχώς, πολλές φορές ή εξουσία παρασύρει τόν υπεύθυνο, πού μέ υπερυψωμένο τό έγώ του καί υπεροπτικό ύφος χρησιμοποιεί τή θέση πού του έδωσε ό λαός μέ τήν ψήφο του καί κυβερνά ως δυνάστης. Τά διάφορα συστήματα (ήλεκτρονική διακυβέρνηση κ.λ.π.) πού λειτουργούν μέ νούμερα, με αριθμούς, αγνοούν τό πρόσωπο του κάθε ανθρώπου, πρόσωπο τό όποιο προσδιορίζεται από τό όνομά του, τήν καταγωγή του, τήν προσωπική του ιστορία καί αξία, τή συμμετοχή του στό κοινωνικό γίγνεσθαι, τήν όλη πορεία του. Αξιολόγηση μās χρειάζεται καί όχι αριθμοποίηση.

Βασικός παράγοντας στην πορεία του Έθνους μας είναι οί πνευματικές μας ρίζες, ή ιστορία μας, ή γλώσσα μας, πού δυστυχώς υποβαθμίζεται καί δέν διδάσκεται, όπως πρέπει, πλέον, αλλά καί ό έν γένει πολιτισμός μας καί ό σεβασμός στίς πνευματικές μας αξίες. Χωρίς γερά θεμέλια, τό μεγαλοπρεπέστατο οικόδομημα καταρρέει. Καί αυτός ό λαός, αποκομμένος από τήν παράδοσή του, τίς αξίες του καί τά πιστεύω του, δέν μπορεί νά προχωρήσει. Οί Κυβερνήτες μας, σ' όποιο κόμμα καί αν ανήκουν, πρέπει νά αναδειχθούν άξιοι διαχειριστές του μαρτυρικού αυτού λαού των Ελλήνων, πού πολεμείται από παντού. Δέν θά πρέπει νά είναι έντολοδόχοι ξένων κέντρων εξουσίας, όποιο όνομα κι αν έχουν αυτά, αλλά νά είναι πάντα αξιοπρεπείς, συνεπείς καί έντιμοι καί πρό πάντων υπερασπιστές αυτού του λαού. Οί δειλοί εύκολα γίνονται προδότες. Οί γενναίοι δυσιάζονται γιά τά όσια καί τά ιερά καί αποτελούν καύχημα καί δόξα της Πατρίδας μας. Αυτοί μās πρέπει καί αυτούς τιμά ό λαός μας.

ΑΛΛΑΓΕΣ

Βασικός παράγοντας στην πορεία του Έθνους μας είναι οί πνευματικές μας ρίζες, ή ιστορία μας, ή γλώσσα μας, πού δυστυχώς υποβαθμίζεται καί δέν διδάσκεται, όπως πρέπει, πλέον, αλλά καί ό έν γένει πολιτισμός μας καί ό σεβασμός στίς πνευματικές μας αξίες. Χωρίς γερά θεμέλια, τό μεγαλοπρεπέστατο οικόδομημα καταρρέει.

Τό Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας Σύσταση τοῦ Μυστηρίου

Ἡ Θεία Εὐχαριστία εἶναι τό ὕψιστο τῶν Μυστηρίων τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας, τό Μυστήριον τῶν Μυστηρίων. Εἶναι τό αἰώνιο Μυστήριον, τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία εἶναι ἀσύγκριτη καί ἀνυπολόγιστη καί ἡ θέση του στή Λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας μοναδική καί ἀναντικατάστατη. Ἀπό αὐτό τό Μυστήριον, καθὼς καί ἀπό τό Ἅγιο Βάπτισμα, ἀντλοῦν καί ὅλα τὰ ἄλλα Μυστήρια Χάρι καί δύναμη, προκειμένου νά συμβάλουν καί ἐκεῖνα στήν αἰώνια ψυχική λύτρωση καί σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτό τό θειότατο Μυστήριον τό συνέστησε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μέ τόν Μυστικό Δεῖπνο «τῇ νυκτί» τῆς Μεγάλης Πέμπτης, «ἐν ᾗ παρεδίδοδο» στὸν θάνατον τοῦ Σταυροῦ. Τό παρέδωσε, γιὰ νά συνεχίζεται στήν Ἐκκλησία Του ἡ ἐξίλαστήρια θυσία τοῦ Σταυροῦ Του, διαμέσου τῶν αἰώνων καί μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, ὡς πηγὴ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ κόσμου καί ὡς κοινωνία τοῦ παναχράντου Σώματός Του καί τοῦ τιμίου Αἵματός Του. Καί αὐτό, γιὰ νά μεταλαμβάνουν ἀπὸ τό Ποτήριον τῆς Ζωῆς οἱ πιστοὶ Του καί νά δέχονται μέσα τους ὁλόσωμον τὸν ἴδιον τὸν «ζῶντα Θεόν» καί Λυτρωτὴ τους. Τότε, μέ τὴν κοινωνία τοῦ Μυστηρίου αὐτοῦ γίνονται μέτοχοι ζωῆς ἀφθάρτου καί αἰωνίου.

Τὰ Ἱερὰ Εὐαγγέλια ἀναφέρουν τὴ σύσταση τοῦ ὑπερφυοῦς Μυστηρίου σὲ πολλές περικοπές. Σύμφωνα μέ τίς Ἱερές αὐτές περικοπές, τὴ νύχτα πού παρέδιδε τὸν ἑαυτὸ Του στὸν θάνατον γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου, «πῆρε ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καί, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸν ἐπουράνιον Πατέρα, ἔκοψε τὸν ἄρτον σὲ κομμάτια καὶ ἔδωκε στοὺς Μαθητές, λέγοντας: «Λάβετε φά-

γετε· αὐτὸ πού σᾶς δίνω εἶναι τό Σῶμα Μου» (Μάρκ. ιδ' 22), «πού θυσιάζεται, καί τὴ στιγμή αὐτὴ κόβεται σὲ κομμάτια, γιὰ χάριν σας καί γιὰ τὴ σωτηρία σας» (Α' Κορ. ια' 24).

Καί ἔπειτα, «ἀφοῦ πῆρε τό Ποτήριον καί εὐχαρίστησε, τό ἔδωκε σ' αὐτοὺς καί εἶπε: Πιεῖτε ἀπ' αὐτό ὅλοι· διότι αὐτὸ εἶναι

Αὐτό τό θειότατο Μυστήριον τό συνέστησε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μέ τὸν Μυστικό Δεῖπνο «τῇ νυκτί» τῆς Μεγάλης Πέμπτης, «ἐν ᾗ παρεδίδοδο» στὸν θάνατον τοῦ Σταυροῦ, γιὰ νά συνεχίζεται στήν Ἐκκλησία Του ἡ ἐξίλαστήρια θυσία τοῦ Σταυροῦ Του, διαμέσου τῶν αἰώνων καί μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων.

τό Αἶμα μου, πού ἐπικυρώνει τὴ Νέα Διαθήκη καί χύνεται γιὰ τὴ σωτηρία πολλῶν, γιὰ νά τοὺς συγχωρηθοῦν οἱ ἁμαρτίες τους» (Ματθ. κς' 27 – 28). Καί πρόσθεσε τὴν ἐξῆς σύσταση πρὸς τοὺς Μαθητές Του: «αὐτὸ πού κάνω τώρα μαζί σας νά τό κάνετε συνεχῶς, γιὰ νά θυμᾶστε μέ εὐγνωμοσύνη τὴ θυσία τοῦ Σταυροῦ, πού τὴν πρόσφερα, γιὰ νά σᾶς σώσω». Κρατῆστε αὐτό τό Μυστήριον, διαρκῆ καί αἰώνιον δεσμό γιὰ τὸν ἀγιασμό καί τὴ σωτηρία σας.

Πέρα από τό φαγητό, τό ποτό καί τόν ύπνο

«Ὁ τρόπος τῆς ἄσκησής μου εἶναι αὐστηρός: τό καλοκαίρι νηστεύω κάθε μέρα, ἐνῶ τόν χειμῶνα τρώγω κάθε δεύτερη μέρα. Δέν τρώγω δέ τίποτε ἄλλο, μέ τή Χάρη τοῦ Θεοῦ, παρά μόνο ψωμί καί ἀλάτι. Δέν χρησιμοποιοῦ, ἐπίσης, οὔτε λάδι, οὔτε κρασί. Ἀκόμη τή νύχτα ἀγρυπνῶ, ὅπως διδάχτηκα, ἀφιερώνοντας τή μισή καί πολλές φορές ὁλόκληρη τή νύχτα γιά προσευχή καί μελέτη τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ» (Ἀββᾶς Παλάμων, Δ' 100 – 101).

Ἡ Πτώση, ὡς διακοπή τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό, σήμανε ταυτόχρονα τή φθορά καί τόν θάνατο τοῦ ἀνθρώπου. Διότι, ἐκτός τοῦ Θεοῦ κανένας ἄλλος παράγων δέν μπορούσε νά διατηρήσει τήν ἀνθρώπινη ζωή.

Μετά τήν πτώση, ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώ-

ἐπιβίωση καί ὄχι τή Ζωή.

Τό ἴδιο καί ὁ ὕπνος. Ὁ Θεός ἔδωσε τόν ὕπνο γιά τήν ἀνάπαυση τοῦ μεταπτωτικοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ὕπνος τοῦ ἀρχηγόου ἀνθρώπου ἦταν μία «ἔκστασις» (Γεν. 6' 21), μία κατάσταση, δηλαδή, τῆς ψυχοσωματικῆς ὑπαρξης, κατά τήν ὁποία δέν διεκόπτετο ἡ ἐπικοινωνία της μέ τόν Θεό. Σέ αὐτήν τήν κατάσταση τῆς ἔκστασης τοῦ ὕπνου, ὁ Θεός δημιουργήσε τήν Εὐά, «λαβὼν μίαν τῶν πλευρῶν» τοῦ Ἀδάμ. Ὁ ὕπνος, λοιπόν, ὄχι μόνο δέν διέκοπτε τήν ἐπικοινωνία τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό, ἀλλά τοῦ ἔδινε καί τή δυνατότητα μιᾶς ἀμεσώτερης σχέσης μαζί του, ὅπως ἀκριβῶς ἐκφράζεται στό Ἄσμα Ἀσμάτων: «Ἐγὼ καθεύδω καί ἡ καρδιά μου ἀγρυπνεῖ» (ε' 2).

Ὁ Μοναχός, μαζί μέ τό φαγητό καί τό ποτό, ἀρνεῖται ἡ περιορίζει τόν ὕπνο, μέ σκοπό τήν προσευχή καί τή μελέτη, τήν ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό. Στό ἴδιο ἀποσκοπεῖ καί ἡ ὁλονύχτια Ἀγρυπνία τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι μία υπεράνθρωπη προσπάθεια νά νικηθεῖ ἡ μεταπτωτική φύση, νά ἀποτινάξει ὁ ἀνθρωπος τόν λήθαργο καί τόν θάνατο τοῦ ὕπνου, πού διακόπτει τήν ἐπικοινωνία του μέ τόν Θεό, τήν Πηγὴ τῆς Χαρᾶς καί τῆς Εὐτυχίας του.

Ὁ Μοναχός, μαζί μέ τό φαγητό καί τό ποτό, ἀρνεῖται ἡ περιορίζει τόν ὕπνο, μέ σκοπό τήν προσευχή καί τή μελέτη, τήν ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό. Στό ἴδιο ἀποσκοπεῖ καί ἡ ὁλονύχτια Ἀγρυπνία τῆς Ἐκκλησίας.

που ἄρχισε νά ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικά ἀπὸ τό φαγητό καί τό ποτό. Αὐτά, ὅμως, ὡς κτιστά στοιχεῖα δέν ἔχουν ἀπὸ τή φύση τους τή δυνατότητα νά τοῦ δώσουν αἰώνια ζωή.

Ὁ Μοναχός, ὅμως, δίνει δευτερεύουσα σημασία στήν τροφοληπτική λειτουργία καί συγκεντρώνει ὅλο τό ἐνδιαφέρον του στήν ἐπανασύνδεσή του μέ τόν Θεό, τήν Πηγὴ τῆς ζωῆς. Νηστεύει, ὄχι γιατί ἀποδίδει ἀρνητική σημασία στό φαγητό καί τό ποτό, ἀλλά γιατί πιστεύει ὅτι αὐτά δέν τοῦ ἐξασφαλίζουν παρά μόνο τήν

**Μητροπολίτης Ἀχελώου
Εὐθύμιος Κ. Στύλιος**

ΣΥΝΟΠΤΙΚΉ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία Μάνης

Ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστιανισμοῦ στὴν περιοχή τῆς Μάνης συντελεῖται περί τόν 9^ο αἰῶνα, ὅτε ἔχουμε μεγάλες παλαιοχριστιανικὲς βασιλικές στήν Κυπάρισσο, στό Τηγάνι καί στά Ἄλικα. Περί τό 901 ἔχουμε τήν ἀρχαιότερη γραπτὴ μαρτυρία σέ ἐπισκοπικούς καταλόγους τῆς Ἐπισκοπῆς Μαΐνης, ὅπως τότε ὀνομαζόταν, ἡ ὁποία καί ὑπαγόταν στή Μητρόπολη Κορίνθου. Τό 970 μ.Χ. φθάνει στή Μάνη ὁ Ὅσιος Νίκων ὁ Μετανοεῖτε. Δρᾶ ἱεραποστολικά σ' ὅλη τήν περιοχή τῆς Λακωνίας. Ἀπό τόν 10^ο ἕως τόν 13^ο αἰῶνα παρουσιάζεται τό σπουδαῖο γεγονός τῆς ἀνεγέρσεως πολλῶν Ἱερῶν Ναῶν μέ τοιχογραφίες καί γλυπτό διάκοσμο. Ὅταν ἀργότερα, τό 1283, ἡ Ἐπισκοπὴ Μονεμβασίας καθίσταται Μητρόπολη, ἡ Ἐπισκοπὴ Μαΐνης ἔρχεται στή δική της δικαιοδοσία. Ἀρχές τοῦ 15^{ου} αἰῶνα ἱδρύεται ἡ Ἐπισκοπὴ Καρυουνπόλεως, ἡ ὁποία ὑπάγεται στή Μητρόπολη Λακεδαιμόνους. Κατά τόν 17^ο αἰῶνα καί ὕστερα, ἔνεκεν τοῦ μεγάλου πληθυσμοῦ τῆς Μάνης ἱδρύνονται καί ἄλλες Ἐπισκοπές. Συγκεκριμένα, ἡ Ἐπισκοπὴ Πλάτσας ἢ Ζυγᾶ τό 1621. Ἡ Ἐπισκοπὴ Ζαρνάτας τό 1718. Ἡ Ἐπισκοπὴ Μηλέας καί Καστανέας τό 1743. Ἡ Ἐπισκοπὴ Λαγίας τό 1810. Τό 1811 ἡ Ἐπισκοπὴ Ζαρῶτας καθίσταται Μητρόπολη.

Μετά τήν ἴδρυση τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους (1833) ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοικητικὴ διάρθρωση ἔχει ὡς ἐξῆς: ἡ Μητρόπολη

Μαΐνης ἔχει πλέον τίς Ἐπισκοπές Γυθείου, Ἀσίνης (ἡ ὁποία εἶναι ἡ πρώτη Ἐπισκοπὴ Λαγίας), Οἰτύλου, Καρδαμύλης (στήν ὁποία συγχωνεύτηκαν οἱ Ἐπισκοπές Ἀνδρουβίστας καί Ζαρνάτας) καί Ζυγοῦ (ὅπου συγχωνεύτηκαν οἱ Ἐπισκοπές Πλάτσας καί Μηλέας). Περί τό 1846 σχηματίζεται ἡ Μητρόπολη Γυθείου καί Οἰτύλου.

Τό 2010, μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶ Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Φ.Ε.Κ. 156/07-09-2010) μετωνομάσθη εἰς Ἱερά Μητρόπολη Μάνης, ὀνομασία τήν ὁποία φέρει μέχρι σήμερα.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολη Μάνης ἔχει ἔδρα τήν πόλη τοῦ Γυθείου καί ὑπάρχουν 1.500 Ἱεροὶ Ναοί, ἐκ τῶν ὁποίων 6 παλαιοχριστιανικὲς βασιλικές, 180 τοῦ 10^{ου} – 12^{ου} αἰῶνα στή Μέσα Μάνη (Λακωνικὴ) καί 53 στήν Ἐξω Μάνη (Μεσσηνιακὴ), κατά τήν ἐπιστημονικὴ καταγραφὴ τοῦ Καθηγητοῦ Νικολάου Δρανδάκη. Ὑπάρχουν, ἐπίσης, 98 Ἱερές Μονές, μερικὲς ἐκ τῶν ὁποίων ἐρειπωμένες, ἀλλὰ οἱ περισσότερες μέ ἀξιόλογες ἀγιογραφίες. Οἱ ἐνοριακοὶ Ναοί εἶναι 114 καί, δυστυχῶς, οἱ κληρικοὶ 46...

Πάντα ἰσχύει ὁ βιβλικὸς λόγος: «Δεήθητε τοῦ Κυρίου τοῦ δεισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τόν δεισμόν αὐτοῦ» (Ματθ. δ' 38).

**Μητροπολίτης Μάνης
Χρυσόστομος Γ'**

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ

“Όπως γνωρίζουμε, ἡ Ἀγία Γραφή ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν Παλαιά Διαθήκη καὶ τὴν Καινὴ Διαθήκη. Ἡ Παλαιά Διαθήκη ἀποτελεῖται ἀπὸ 49 βιβλία καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη ἀπὸ 27 βιβλία. Τὰ βιβλία αὐτά, ὅπως διδάσκει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, εἶναι θεόπνευστα, δηλαδή τὰ ἔγραψαν ἄνθρωποι πού ἐμπνέονταν ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ὅταν, λοιπόν, ἀνοίγουμε τὴν Ἀγία Γραφή, μᾶς ὁμιλεῖ ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Τό θαυμαστό εἶναι ὅτι, ἐνῶ τὰ βιβλία αὐτά ἔχουν γραφεῖ ἀπὸ διαφόρους συγγραφεῖς, σέ διαφορετικές ἐποχές καὶ ἐνῶ ἔχουν περάσει χιλιάδες χρόνια ἀπὸ τότε πού γράφτηκε τὸ πρῶτο (πού εἶναι ἡ Γένεσις) μέχρι τὸ τελευταῖο (πού εἶναι ἡ Ἀποκάλυψις), ὑπάρχει σ’ αὐτά ἡ ἴδια δὴκουσα ἔννοια καὶ ἔχουν τὸν ἴδιο στόχο. Παρουσιάζουν τὴ μορφή τοῦ Λυτρωτῆ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στὴν Παλαιά Διαθήκη τὸν περιμένουν οἱ γενεές τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔχουν τοὺς προφῆτες διδασκάλους καὶ καθοδηγούς. Στὴν Καινὴ Διαθήκη μᾶς μιλάει ὁ ἴδιος. Βλέπουμε τὴ ζωὴ του καὶ ἀκοῦμε τὴ διδασκαλία του.

Δυστυχῶς, ὅμως, μερικοὶ ἄνθρωποι, ἀκόμη καὶ θεολόγοι, ἀπορρίπτουν τὴν

Παλαιά Διαθήκη μέ διάφορα προσχήματα καὶ δικαιολογίες. Πόσο λάθος κάνουν θά φανεῖ στὴ συνέχεια, ἀπὸ τίς σκέψεις πού θά ἀκολουθήσουν.

Πρῶτα-πρῶτα νά ποῦμε ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Κύριος μᾶς εἶπε ὅτι δέν ἦλθε νά καταργήσει τὴν Παλαιά Διαθήκη, ἀλλὰ νά τὴ συμπληρώσει. Ἦλθε νά τελειοποιήσει καὶ νά συμπληρώσει τὸν Μωσαϊκὸ Νόμο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. «Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ πληρῶσαι». (Ματθ. ε 17), δηλ. «Μὴ νομίσετε ὅτι ἦλθα, γιὰ νά καταργήσω καὶ ν’ ἀκυρώσω τὸν ἡθικὸ νόμο τοῦ Μωυσῆ ἢ τὴν ἡθικὴ διδασκαλία τῶν προφητῶν. Δέν ἦλθα νά τὰ καταργήσω αὐτά, ἀλλὰ νά τὰ συμπληρώσω καὶ νά σᾶς τὰ παραδώσω τέλεια».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν ἀρχὴ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς του γράφει τὰ ἑξῆς: «Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεός λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ’ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ» (Ἑβρ. α 1), δηλ. «Πολλές φορές καὶ μέ πολλοὺς τρόπους στὰ παλαιότερα χρόνια τῆς πρό Χριστοῦ ἐποχῆς μίλησε ὁ Θεός στοὺς προγόνους μας μέ τὸ στόμα τῶν προφητῶν. Σ’ αὐτοὺς, ὅμως, ἐδῶ τοὺς ἐσχάτους καιροὺς, πού τελείωσε ἡ ἐποχὴ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, μίλησε διαμέσου τοῦ Υἱοῦ Του».

Στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, τὸ «Πιστεύω», ὁμολογοῦμε ὅτι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μίλησε διαμέσου τῶν προφητῶν. Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς

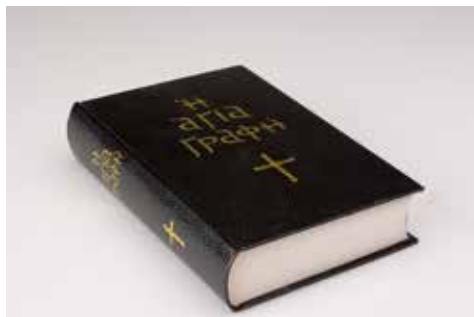
ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΑ

Ἁγίας Τριάδας «τό λαλήσαν διά τῶν προφητῶν», πού μίλησε διαμέσου τῶν προφητῶν.

Ὅμως, πρέπει νά ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι ἄλλοι ἦσαν οἱ καιροί τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν κάτω ἀπό ἄλλες συνθηκες. Γι' αὐτό ὁ Θεός μιλοῦσε μέ τόν κατάλληλο τρόπο, γιά νά γίνονται κατανοητά τά λόγια Του.

Ἐχοντας λοιπόν αὐτά κατά νοῦν, μπορούμε νά κατανοήσουμε αὐτά πού ἔχουν γραφεῖ πρό Χριστοῦ καί ἔχουν ἐκπληρωθεῖ μέ τήν ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ.

Ὅπως εἶπαμε, ἡ Παλαιά Διαθήκη καί ἡ Καινή Διαθήκη εἶναι τό θησαυροφυλάκιο τῆς πίστεώς μας καί ὑπάρχει στενή σχέση μεταξύ τους. Οὔτε ἡ Καινή Διαθήκη μπορεῖ νά κατανοηθεῖ χωρίς τήν Παλαιά Διαθήκη, οὔτε ἡ Παλαιά Διαθήκη μπορεῖ νά ἐρμηνευθεῖ χωρίς τήν Καινή Διαθήκη. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος κάνει ἕναν θαυμάσιο συνδυασμό τῶν δύο Διαθηκῶν, καί γράφει: «Προέλαβε τήν Καινήν ἢ Παλαιά, καί ἡρμήνευσε τήν Παλαιάν ἢ Καινήν... Κύριος παρά προφήταις καταγγέλλεται· Χριστός ἐν Καινῇ κηρύσσεται» (Πατρολογία Migne 50, 796). Καί εἰς ἄλλο σημεῖον γράφει τά ἑξῆς: «Ποῦ νῦν εἰσιν οἱ τήν Παλαιάν διαβάλλοντες, οἱ τό σῶμα τῆς Γραφῆς διασπῶντες, οἱ τῇ Καινῇ μέν ἄλλον, ἕτερον δέ τῇ Παλαιᾷ Θεόν ἀπονέμοντες; Ἀκουέτωσαν Παύλου τά στόματα τά ἄδεια ἐμφράττοντος καί ἐπιστομίζοντος τήν θεομάχον γλῶτταν καί διά τῆς ρήσεως ταύτης δεικνύντος ὅτι τό αὐτό Πνεῦμα καί ἐν τῇ Παλαιᾷ καί ἐν τῇ Καινῇ», δηλ. «Ποῦ λοιπόν εἶναι ἐκεῖνοι

πού συκοφαντοῦν τήν Παλαιά Διαθήκη, πού διασποῦν τό σῶμα τῆς Γραφῆς, πού διακρίνουν ἄλλον Θεόν στήν Παλαιά καί ἄλλον στήν Καινή Διαθήκη; Ἄς ἀκούσουν τόν Παῦλο πού κλείνει τά ἄδεια στόματα καί ἀποστομώνει τή γλῶσσα πού πολεμάει τόν Θεό καί ἀποδεικνύει μέ τή φράση αὐτή πώς τό ἴδιο Πνεῦμα ὑπάρχει καί στήν Παλαιά καί στήν Καινή Διαθήκη». (Ε.Π.Ε. Τόμος 27, 318).

Μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ δά ἐστιάζουμε τήν προσοχή μας στά γεγονότα καί στίς προφητικές μορφές τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί εἰς τό ἑξῆς δά ἀφιερῶσουμε μερικά ἄρθρα, μελετώντας τίς ἀλήθειες αὐτές. Θά δοῦμε συγκλονιστικά γεγονότα καί παρεμβάσεις τοῦ Θεοῦ εἰς τόν περιούσιο λαό του, τόν Ἰσραήλ, ἀλλά καί πολύ σπουδαῖες μορφές τῶν Πατριαρχῶν καί τῶν προφητῶν τῆς πρό Χριστοῦ ἐποχῆς. Δέν δά κάνουμε ἐπιστημονική ἔρευνα καί παρουσίαση, ἀλλά δά ἐπιδιώξουμε νά διδασκοῦμε ἀπό τά λαμπρά παραδείγματα καί τά θαυμαστά γεγονότα.

Ἀρχιμ. Γ. Μ.

Ὁ ἀλυσοδεμένος ἐλέφαντας

Ὁποιος ἔχει πάει σέ τσίρκο μέ ζωά
δά ἔχει προσέξει ὅτι ὁ ἐλέφα-
ντας, μετά τήν παράσταση, στέκεται
δεμένος σ' ἓνα μικρό ξύλο, μπηγμένο
στό ἔδαφος. Ὡστόσο, τό ξύλο εἶναι
πολύ μικρό καί μπαίνει σέ ἐλάχιστο βά-
θος μέσα στό ἔδαφος. Πῶς, λοιπόν, ἓνα
ζῶο πού μπορεί νά ξεριζώνει ὁλόκληρα
δέντρα, δέν ξεριζώνει καί τόν πάσσαλο,
γιά νά φύγει;

Ἡ ἀπάντηση πού ἔδωσε κάποτε ὁ
ὑπεύθυνος ἑνός τσίρκου, ἦταν:

**Ὁ ἐλέφαντας δέν τό σκάει, γιατί
τόν ἔδεναν σ' ἓνα παρόμοιο παλού-
κι, ἀπό τότε πού ἦταν πολύ μικρός!**

Ἄς φανταστοῦμε τό νεογέννητο ζῶο,
δεμένο στό παλούκι. Σίγουρα, τό ἐλε-
φαντάκι τότε δά εἶχε ἐπανειλημμένα
σπρώξει, τραβήξει καί ἰδρώσει, πασχί-
ζοντας νά ἐλευθερωθεῖ. Μά δέν δά τά
εἶχε καταφέρει, γιατί ἐκεῖνο τό παλούκι
ἦταν πολύ γερό γιά τίς δυνάμεις του.
Ὡσπου μιά μέρα, μιά φριχτή μέρα γιά
τήν ἱστορία του, τό ζῶο παραδέχτηκε
τήν ἀδυναμία του καί ὑποτάχτηκε στή
μοῖρα του.

Αὐτός ὁ πανίσχυρος ἐλέφαντας
πού βλέπουμε στό τσίρκο δέν τό σκά-
ει, γιατί **νομίζει** ὅτι δέν μπορεί, ὁ δυ-
στυχής! Αὐτή ἡ ἀνάμνηση τῆς πρώτης
ἀδυναμίας του χαραχτηκε βαθειά στή
μνήμη του. Καί τό χειρότερο εἶναι ὅτι
ποτέ δέν ἀμφισβήτησε σοβαρά αὐτή
τήν ἀδυναμία, πού τώρα εἶναι ψευδής.
Ποτέ μά ποτέ δέν ξαναπροσπάθησε νά
δοκιμάσει τίς δυνάμεις του.

Ίσως, λίγο-πολύ νά μοιάζουμε στόν ἐλέφαντα τῆς ἱστορίας. Ἀφήσαμε τόν ἑαυτό μας νά δεθεῖ σέ ... **παλούκια** (πάδη, ἐξαρτήσεις καί ἀδυναμίες) πού μᾶς στεροῦν τήν ἐλευθερία. Πιστεύουμε ὅτι δέν μπορούμε νά ἐλευθερωθοῦμε, ἀπλῶς ἐπειδή μιὰ φορά, πρὶν ἀπό καιρό, προσπαθήσαμε καί δέν τά καταφέραμε.

Σάν τόν ἐλέφαντα, χαράξαμε στή μνήμη μας τό λάθος μήνυμα: «**Δέν μπορῶ καί ποτέ δέν θά μπορέσω!**». Καί ὅταν μερικές φορές νιώθουμε τούς χαλκάδες νά σφίγγουν τά πόδια μας καί ἀκοῦμε τόν ἦχο τῆς ἀλυσίδας μας, κοιτάζουμε λοξά τό παλούκι καί πάλι σκεφτόμαστε: «**Δέν μπορῶ καί ποτέ δέν θά μπορέσω!**».

Ὅμως, ὁ Χριστός ἦρθε στόν κόσμο, ἀκριβῶς γιά νά μᾶς ἐλευθερώσει ἀπό αὐτά ... **τά παλούκια!** Ἦρθε, γιά νά μᾶς διαλύσει τή φρικτὴ παρεξήγηση καί

τό τεράστιο ψέμα, ὅτι - οὕτως ἢ ἄλλως - εἶναι ἤδη ἡ μοῖρα μας νά εἴμαστε δεμένοι ὁ καθένας σέ κάποια παλούκια!...

Ἡ πρώτη γεύση, ὅταν γνωρίζει κανεὶς τόν Χριστό καί ἀρχίζει νά τόν ἀγαπάει ἀληθινά, εἶναι ἡ γεύση τῆς ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ! **Ἐλευθερία** ἀπό ὅτιδήποτε μᾶς κάνει ... ἄβουλα ζῶα τοῦ «τσίρκου τῆς ζωῆς»!

Ἀξίζει τόν κόπο νά μελετήσουμε στίς *Πράξεις τῶν Ἀποστόλων* καί στίς *Ἐπιστολές* τοῦ Ἀποστόλου Παύλου τῇ ζωῇ τοῦ μεγάλου Κήρυκα τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας, γιά νά ζηλέψουμε ἐκεῖνον πού ποτέ δέν εἶπε «**Δέν μπορῶ καί ποτέ δέν θά μπορέσω!**», ἀλλά ἀντίθετα, ὁμολογοῦσε: «**Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ!**» (Φιλιπ. 4,13). Ὅλα, δηλαδή, ὅσα ἀλλιῶς θά μοῦ φαινόντουσαν ἀσήκωτα καί ἀκατόρθωτα, τά καταφέρνω μέ τή δύναμη τοῦ Χριστοῦ, πού μέ ἐνισχύει! Ἐκεῖνος εἶναι ἡ δύναμή μου! Ἐκεῖνος εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἐλευθερίας μου!

π. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος

Τό'Επος τοῦ '40 καί οἱ "Ἑλληνες τῆς Διανόησης

Εδῶ καί 79 χρόνια, ἡ 28^η ἡμέρα τοῦ Ὀκτωβρίου, ἔχει, γιά ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες, μιά ἀνυπέρβλητη ἐθνική αὖρα καί διάσταση. Ἐορτάζεται μέ δοξολογίες, παρελάσεις καί πανηγυρικούς λόγους, καί μέ τή δημοσίευση κειμένων πού ἐξάγουν τό φρόνημα καί τή λεβεντιά τῶν παλικαριῶν μας, πού, μέ τόσο ἐνθουσιασμό, ἔτρεξαν στό μέτωπο καί πολέμησαν ἡρωικά, γιά νά μείνει ἡ πατρίδα μας ἐλεύθερη.

Στό ἱερό, ὅμως, προσκλητήριο τοῦ 1940, ἀνταποκρίθηκε, «μέ τῆς καρδιάς τό πύρωμα», καί ἡ Διανόηση τῆς πατρίδας μας, μέ πολλές καί σημαντικές ἐνέργειες καί μέ ἀξιοθαύμαστα κείμενα, πού ἀποτελοῦν πολύτιμη κληρονομιά - παρακαταθήκη γιά τοὺς νεώτερους - καί δέν πρέπει νά ξεχαστοῦν. Μ' αὐτό τό σκεπτικό, θεώρησα σκόπιμο νά νά ξαναθυμίσω τρία ἀπό αὐτά τά διαχρονικῶς ἀξεπέραστα κείμενα, ἀρχίζοντας ἀπό τήν ἀπαράμιλλη, σέ νόημα καί σέ μηνύματα πνευματικοῦ καί ἠθικοῦ πολιτισμοῦ, ἐπιστολή, πού ἔστειλαν στοὺς ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου συναδέλφους τους, κορυφαῖοι Ἕλληνες διανοούμενοι,

στίς 10 Νοεμβρίου 1940. Λέει:

«... Οἱ Ἕλληνες δώσαμε στήν ἰταμή αὐτή ἀξίωση τῆς φασιστικῆς βίας, τήν ἀπάντηση πού ἐπέβαλαν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν παραδόσεις, χαραγμένες βαθιά στήν ψυχὴ μας, τῆς ἱερῆς μας γῆς, μέ τό αἷμα τῶν μεγαλυτέρων ἡρώων τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας. Καί αὐτὴ τῇ στιγμή, κοντά στό ρεῦμα τῆς Θυάμιδος καί τίς χιονισμένες πλαγιές τῆς Πίνδου καί τῶν Μακεδονικῶν βουνῶν, πολεμοῦμε, τίς περισσότερες φορές, μέ τή λόγην, ἀποφασισμένοι νά νικήσουμε ἢ νά πεθάνουμε μέχρις ἐνός.

Σ' αὐτόν τόν ἄνισον, σκληρότατον ἀλλά καί πεισματώδη ἀγῶνα, πού κάνει τόν λυσσασμένο ἐπιδρομέα νά ξεσπάει κατὰ τῶν γυναικῶν, τῶν γερόντων καί τῶν παιδιῶν, νά καίει, νά σκοτώνει, ν' ἀκρωτηριάζει, νά διαμελίζει τοὺς πληθυσμούς στίς ἀνοχύρωτες καί ἄμαχες πόλεις μας καί στά εἰρηνικά χωριά μας, ἔχουμε τό αἶσθημα ὅτι δέν ὑπερασπιζόμαστε δική μας μόνο ὑπόθεση. Ὅτι ἀγωνιζόμαστε γιά τή σωτηρία ὅλων ἐκείνων τῶν ὑψηλῶν ἀξιῶν, πού ἀποτελοῦν τόν πνευματικό καί ἠθικό πολιτισμό, τήν πολύτιμη παρακαταθήκη πού κληροδότησαν στήν ἀνθρωπότητα οἱ δοξασμένοι μας πρόγονοι, καί πού σήμερα βλέπουμε ν' ἀπειλοῦνται ἀπό τό κύμα τῆς βαρβαρότητας καί τῆς βίας. Ἀκριβῶς αὐτό τό αἶσθημα ἐμπνέει τό θάρρος σ' ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες διανοομένους, τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καί τῆς τέχνης, ν' ἀπευθυνδοῦμε στοὺς ἀδελφούς μας ὅλου τοῦ

κόσμου, γιά νά ζητήσουμε, ὄχι τήν ὕλική βοήθεια, ἀλλά τήν ἠθική βοήθειά τους. Ζητοῦμε τήν εἰσφορά τῶν ψυχῶν, τήν ἐπανάσταση τῶν συνειδήσεων.[...] Ἐναν καινούργιο πνευματικό Μαραθῶνα, πού δ' ἀπαλλάξει τά συναντιστεκόμενα ἔθνη ἀπό τή φοβέρα τῆς πιό μαύρης σκλαβιάς πού εἶδε ποτέ ὁ κόσμος. Ὅταν μιά τέτοια ἐπανάσταση συντελεστεῖ, ἡ νίκη θά στεφανώσῃ τό μέτωπο καί τοῦ τελευταίου, τοῦ πιό ταπεινοῦ ἐργάτη.

Μέ τή μεγάλη καί σταθερή αὐτή ἐλπίδα, σᾶς στέλνουμε τόν ἀδελφικό μας χαιρετισμό.

Ὑπογραφές : ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ, ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ, ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ, ΔΗΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΔΗΜΗΤΡΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΣ ΒΕΗΣ, Κ. ΠΑΡΘΕ-

ΝΗΣ, ΙΩ. ΓΡΥΠΑΡΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΣΤΡΑΤΗΣ ΜΥΡΙΒΗΛΗΣ, Κ. ΟΥΡΑΝΗΣ, Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ, ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ, ΑΡΙΣΤ. ΚΑΜΠΑΝΗΣ.

Πολλοί ἄνθρωποι τῆς διανοῆσης πολέμησαν στά Ἀλβανικά σύνορα. Ἐνδεικτικά, ἀναφέρω μόνο τούς: Ὀδυσσεά Ἐλύτη, Παναγιώτη Κανελλόπουλο, Γιώργο Σαραντάρη, Γιάννη Μπεράτη καί Σπύρο Μελά. Πολέμησαν σκληρά, μέ μία καί μοναδική ιδιότητα, αὐτήν τοῦ Ἑλλήνα. Εἶναι δέ βέβαιο ὅτι ἡ παρουσία τῆς τότε πνευματικῆς ἡγεσίας στά πεδιά τῶν μαχῶν, καί μάλιστα ἐδελοντικῶς, ἐπηρέασε πολύ θετικά τό φρόνημα ὅλων τῶν παιδιῶν πού πολεμοῦσαν.

Ἀξίζει νά δοῦμε πῶς τό ἐκφράζει ὁ αἰμίμηστος Παναγιώτης Κανελλόπου-

λος, σέ ἄρθρο του στό ἔντυπο «Ἀχρίς», στίς 15 Μαρτίου τοῦ 1941, ἐποχή πού ἄρχισε νά διαφαίνεται ὅτι οἱ Γερμανοί ἐτοιμάζονται νά μᾶς ἐπιτεθοῦν, πρὸς ἐνίσχυση τῶν νικημένων Ἰταλῶν. Γράφει, μεταξύ ἄλλων: «... Ἀκοῦστε το, στρατοὶ ἐσεῖς μέ τήν παράδοση αἰῶνων, ἀκοῦστε το, προτοῦ εἶναι ἀργά γιά σᾶς καί γιά μᾶς καί, μάλιστα, περισσότερο γιά σᾶς παρά γιά μᾶς! Ἄν γίνει ὅ,τι ἀπό ἐνδιαφέρον γιά τήν τιμή σας ἀποσιωποῦμε, τότε ... τότε ὅλοι οἱ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος (θέλετε καί οἱ γυναῖκες; Ναι, καί οἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος) θά πιάσουν, μπρός ἀπό τίς φάλαγγες κι ἀπό τίς μηχανές σας, τόν Χορό τῆς πιό ὑπέροχης δυσίας πού γνώρισε ποτέ ἡ Ἱστορία. Καί δέν θά παραταχθοῦμε ἀπέναντί σας μόνον ὅσοι ζοῦμε. Θ' ἀναστηθοῦν καί οἱ νεκροί μας καί θά ταχθοῦνε πλάι μας ...».

Ἡ ἀναφορά στόν ρόλο τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος συμπληρώνεται μ' ἓνα ἀπόσπασμα ἀπό τά ὑπέροχα λόγια πού εἶπε ὁ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Τσάτσος στούς φοιτητές πού εἶχαν ἔρδει γιά μάθημα, τή Δευτέρα, 27 Ὀκτωβρίου τοῦ 1941, παραμονή τῆς πρώτης ἐπετείου τοῦ τῆς Μεγάλης Μέρας:

«[...] Ἀπό μέρες τώρα διαλογίζομαι μέ ἀγωνία πῶς θά σᾶς ἀντικρύσω σ' αὐτήν τή δύσκολη ὥρα. Σκέφθηκα ἐσᾶς, σκέφθηκα τή μέρα τούτη, σκέφθηκα πιό πέρα τή μοῖρα τοῦ τόπου αὐτοῦ μέσα στά χρόνια. Καί τό πόρισμα ὅλης αὐτῆς τῆς σκέψης πού ἔγινε, δέν σᾶς κρύβω, μέ ὁλονυκτία, ἦταν ἡ ἀπόλυτη καί ἀκλόνητη, ἡ ἀτράνταχτη

πίστη μου στό μεγαλεῖο του ἔθνους καί στό μέλλον τῆς φυλῆς μας [...]. Ὅσα κατάκτησαν αὐτοί πού κοιμούνται στά χιόνια τῆς Ἀλβανίας, αὐτοί πού γυρίζουν χωρίς πόδια, χωρίς χέρια καί χωρίς μάτια στούς δρόμους, ἐσεῖς δάχετε τήν τιμή καί τήν εὐτυχία νά τά καρπωθεῖτε καί νά τά ἀξιοποιήσετε. Γι' αὐτό, ἡ δέση τῆς γενιᾶς σας εἶναι σημαντική. Δέν πρέπει νά σταθεῖτε στό ἐπίπεδο τῶν ἐνδοσυασμῶν. Πρέπει ν' ἀνεβεῖτε στό ἐπίπεδο τῆς πολιτικῆς συνείδησης...».

✠ ✠

Αὐτά τά ψήγματα μνήμης, ἃς θεωρηθοῦν ἓνα ταπεινὸ φύλλο δάφνης στή συμβολή τῶν Ἑλλήνων τῆς Διανόησης στό Ἔπος τοῦ 40. Τό καταδέτω ἐπισημαίνοντας ὅτι, καί σήμερα, 79 χρόνια μετά, ζοῦμε σέ καιροὺς δύσκολους. Σέ καιροὺς, πού, ὅπως ἔχει γράψει ὁ ἀείμνηστος, Κώστας Ε. Τσιρόπουλος: «Ἡ ζωή μας ἔγινε ζωή ἀνευθυνότητας, διεκδικήσεων μόνον καί ἀνταλλαγμάτων, ζωή καιροσκοπῶν καί ἀνθρώπων ἀδιάφορων γιά ὅ,τι σημαίνει Ἑλλάδα. Ζοῦμε σέ καιροὺς πού ἡ ζωή τείνει νά καταργήσῃ κι' αὐτήν ἀκόμα τήν ἀπλῆ μνεῖα τοῦ ἡθικοῦ χρέους ...».

Ἐχομε, ἐπομένως, ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη καί πάλι μιᾶς ἀντίστοιχης φιλοπατρίας ἀπό τούς πάσης φύσεως «διδασκάλους». Οἱ διανοούμενοι τοῦ 1940 μᾶς παρακινοῦν νά μεθύσουμε ἀπό τήν ἱστορία μας καί τήν πίστη στίς διαχρονικὲς μας ἀξίες.

ΜΕΡΟΠΗ Ν. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁμότιμη Καθηγήτρια
Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Πῶς νά νικᾷς τόν φόβο

Πολλές φορές στὸν καθημερινό μας ἀγῶνα μᾶς διακατέχει ἓνας φόβος γιὰ καδετί πού βλέπουμε γύρω μας. Ὁ Γέροντας Σωφρόνιος Σαχάρωφ παρατηρεῖ πῶς: «ὅσοι διακατέχονται ἀπὸ φόβο Θεοῦ ἐλευθερώνονται ἀπὸ κάθε γήινο φόβο».

Ὁ φόβος διαλύεται μέ θερμή προσευχή, ἡ ὁποία προϋποθέτει μεγάλη ἀγάπη. Διότι ὁποῖος ἀγαπᾷ λίγο, προσεύχεται λίγο. Ὁποῖος ἀγαπᾷ πολύ, προσεύχεται πολύ. Κάτι πού, ἐπίσης, διαλύει τὸν φόβο εἶναι ὁ σεβασμός καὶ ἡ ἐκτίμηση. Εἶναι ὑπέροχο νά ζεῖς σ' ἓνα περιβάλλον σεβασμοῦ καὶ ἐκτίμησης. Αὐτά εἶναι ἀπόρροια τῆς ἐπαφῆς μέ τόν Θεό. Δυστυχεῖς οἱ ἄνθρωποι, πού, χάνοντας τήν ἐπαφή μέ τόν Δημιουργό, ἔπαψαν νά σέβονται καὶ νά ἐκτιμῶν καὶ τά δημιουργήματά Του. Ὅλα πηγάζουν ἀπὸ ἀληθινὴ καὶ ἀγία πίστη. Ἄν ὑπάρχει αὐτὴ ὡς δεμέλιο στή ζωὴ μας, κάθε φόβος ἐξαφανίζεται καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ σωτηρία μας.

Ἡ πίστη πρέπει νά συνοδεύεται ἀπὸ ἀγία ζωή. Ὁ Ἡλίας Μηνιάτης τονίζει: «Χριστιανέ μου, ἂν ἡ πίστη σου εἶναι μεγάλη, ἀλλὰ ἡ ζωὴ σου δέν εἶναι ἀγία, μὴν ἐλπίζεις νά σωθεῖς».

Γιὰ τὴν πίστη χρειάζονται δύο βασικές ἀρετές: ἡ ταπεινώση καὶ ἡ καθαρὴ ψυχὴ, ὅπως μᾶς ἐπισημαίνει ὁ Φώτης

Κόντογλου: «ἡ πίστη εἶναι δῶρο Θεοῦ καὶ δίδεται σ' ὅποιον ἔχει αὐτὲς τίς δύο ἀρετές».

Κάτι πού ἡρεμεῖ τό εἶναι μας εἶναι ἡ ἡσυχία. Ἀξίζει νά βρούμε κάποιες στιγμές ἡσυχίας μέσα στήν ἡμέρα μας, γιὰ νά συναντοῦμε τόν ἑαυτό μας καὶ νά ἐλέγχουμε τὴ συμπεριφορά μας. Ὁ Ἅγιος Παῖσιος ὁ Ἀγιορείτης λέει: «Μέσα στήν ἡσυχία καὶ τὴν προσευχή ὑπάρχει χαρά, τὴν ὁποία γνωρίζουν ὅσοι καταπιάνονται μέ αὐτήν». Συμπερασματικά, ὁ Χριστιανός δέν πρέπει νά φοβάται, οὔτε νά ἀπελπίζεται.

Ὁ Ἅγιος Πορφύριος ὑπογραμμίζει μιά μεγάλη ἀλήθεια: «Δέν ὑπάρχει ἀπελπισία μέσα στήν Ἐκκλησία. Ὅ,τι κι ἂν ἔχεις κάνει, ὅ,τι κι ἂν ἔχεις ὑποστεί».

Κυρίως, ὅμως, νά φροντίζουμε νά ἔχουμε ἡσυχὴ συνείδηση καὶ ἀπόλυτη ἐναπόθεση τοῦ προβλήματός μας εἰς τόν Θεό. Ἔτσι δά κοιμόμαστε ἡσυχοὶ καὶ γαλήνιοι, μακριὰ ἀπὸ κάθε φόβο καὶ ἀγωνία.

Τὰ χεῖλη μας ἄς προφέρουν τὴν προσευχή τοῦ Νικολάου Χαλκίδος: «Κύριε, Ἐσύ ξέρεις τίς πληγές μου. Ξέρεις, ὅμως, καὶ τὴν προσπάθειά μου. Ἄν τὰ κύματα τῆς ζωῆς μέ χτυποῦν συχνά, Ἐσύ μὴν ἀφήσεις τὴ θάρκα μου νά τσακιστεῖ».

Κατερίνα Δογάνη

Εὐσέβιος Βίττης, Ἱερομόναχος (1927-1909)

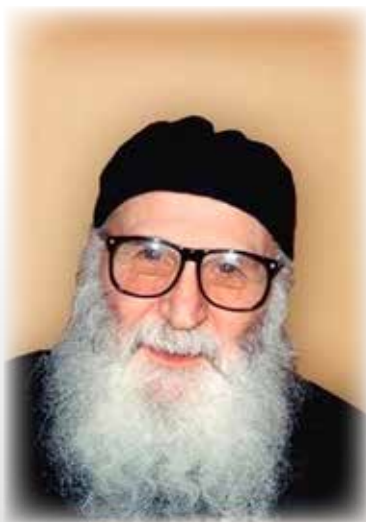
Δέκα χρόνια ἀπό τήν ἐκδημία του

Στίς 4 Νοεμβρίου συμπληρώνονται δέκα χρόνια ἀκριβῶς ἀπό τήν ἐν Κυρίῳ κοίμηση μιᾶς ὀσιακῆς μορφῆς, τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτη π. Εὐσεβίου Βίττη. Μὲ ἀφορμὴ τήν ἐπέτειο τῆς μνήμης του, ἀξίζει νά τόν θυμηθοῦμε ὅσοι τόν γνωρίσαμε καί νά τόν μάθουν αὐτοί πού δέν τόν γνώρισαν.

Γεννήθηκε στό χωρίο Βλάστη τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας καί ἀνῆκε σέ οἰκογένεια μέ τέσσερα παιδιά. Πάντοτε ἀρίστευε στίς σπουδές του. Μὲ ἄριστα τελείωσε τό ὀκτατάξιο (τότε) Γυμνάσιο, μέ ἄριστα εἰσήχθη στή Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης, μέ ἄριστα πῆρε τό πτυχίον. Ὑπῆρξε ταλαντοῦχος πνευματικός ἄνθρωπος καί χαρισματοῦχος κληρικός. Ἐρημίτης στά δάση τῆς Σουηδίας καί ἀσκητής στό δάσος Φαιᾶς Πέτρας καί Κρουονερίου στό Σιδηρόκαστρο Σερρών. Ὡς ἑνας ἀληθινὸς Γέροντας τοῦ καιροῦ μας.

Θυμᾶμαι τόν Στέργιο (κατόπιν π. Εὐσέβιο) Βίττη ὡς λαϊκὸν στό φοιτητικὸ οἰκοτροφεῖο «Ἀπόστολος Παῦλος» (Καρτάλη 7, Ἀθήνα). Ὡμασταν ὅλοι πρωτοεῖς καί οἱ περισσότεροι εἴχαμε ἔρδει ἀπὸ τήν ἐπαρχία. Διευθυντὴς τοῦ οἰκοτροφείου ἦταν ἑνας ἀπόστρατος ἀξιωματικός, ὁ κ. Φωτιάδης καί ὑποδιευθυντὴς ὁ Στέργιος Βίττης, θεολόγος. Αὐστηρὸς ὁ πρῶτος λόγῳ ἐπαγγέλματος, οἱ ὑποδείξεις, ἀκόμη καί οἱ συμβουλές του, εἶχαν τήν ἐννοια ἐντολῆς. Μειλίχιος ὁ κ. Βίττης, λιγόλογος, σκεπτικός. Ἡ παρουσία του ἐξέφραζε ἕναν ἄλλο κόσμον.

Τό 1951, ὅταν ὁ Βίττης εἶχε πάρει τό πτυχίον, ἔγινε τακτικὸ μέλος τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «Ζωή». Τό 1961, μετὰ τὰ γνωστά γεγονότα, ἔφυγε γιὰ τό Παρίσι,

ὅπου συνεργάστηκε μέ τόν Ἀββά Πιέρ, στό φιλανθρωπικὸ ἔργο τῆς κοινότητος «Ἑμμαούς». Στή συνέχεια, πηγαίνει στή Σουηδία. Ἐκεῖ ἐργάζεται σκληρά σέ ἐργοστάσια καί χωράφια, γιὰ νά ἐξοικονομεῖ τά λιγοστά γιὰ τὴ συντήρησή του. Τόν Ἰούλιο τοῦ 1965 χειροτονεῖται διάκονος καί πρεσβύτερος μέ τό ὄνομα Εὐσέβιος. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ ἀναδέτει τὴ διακονία τοῦ Ἑλληνισμοῦ Σουηδίας, Δανίας, Νορβηγίας. Να σημειωθεῖ ὅτι γιὰ τὰ ἱερατικά του καθήκοντα εἶχε ἀρνηθεῖ κάθε ἀμοιβή. Τό 1972 καταφεύγει στή Βόρεια Σουηδία, θρῖσκει στό δάσος ἕνα σπίτι καί ζεῖ ἀσκητικὴ ζωή. Σύντομα ὁ χώρος αὐτὸς παίρνει προσκυνηματικὸ χαρακτῆρα γιὰ Ἑλλήνες καί Σουηδοὺς.

Ἡ νοσταλγία τῆς πατρίδας, ὅπως καί ἄλλοι λόγοι, τόν φέρνουν στήν Ἑλλάδα. Τόν Φεβρουάριο τοῦ 1981 ἐγκαθίσταται στήν περιοχή τῆς Φαιᾶς Πέτρας τῆς Μητροπόλεως Σιδηροκάστρου (Μητροπολίτης ὁ μακαριστὸς Ἰωάννης). Ἐκεῖ

συστήνει Ἡσυχαστήριον καί συνεχίζει τόν ἀσκητικό βίο. Ἀργότερα ἀποσύρεται σέ ὑψηλότερο σημεῖο τοῦ ὄρους, τό Κρυονέρι, καί ἰδρύει ἕνα νέο κελί.

Πολλά γράφτηκαν γιά τήν ἐκδημία τοῦ διακριτικοῦ Γέροντα. Στό ἀρχεῖο μου βρῆκα δύο δημοσιεύματα. Τό ἕνα εἶναι τοῦ διακεκριμένου φιλολόγου καί λογοτέχνη Νίκου Τριανταφυλλόπουλου, ὁ ὁποῖος ὑπογραμμίζει τή σκληρή ζωή πού βίωσε, ὅπως οἱ ἀσκητές τῆς ἐρήμου, ζώντας ὡς «σκιαφτιάς, ρακοσυλλέκτης καί μαραγκός» (Ἐφημ. *Ἡ Χριστιανική*, 24-12-2009). Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει καί τό δημοσίευμα τοῦ γνωστοῦ ὑμνογράφου Χαραλάμπη Μπούσια, ὁ ὁποῖος γράφει: «Ὁ π. Εὐσέβιος ὑπῆρξε πνευματικός, θεολόγος, ἀκάματος ἐργάτης τοῦ Εὐαγγελίου, ἀληθινός μυσταγωγός, ἀλλά καί μορφή ἀσκητική, πού ζοῦσε τήν πτωχεία τοῦ Ἰησοῦ, μέ λόγο ἀπλό, σαφῆ, σεμνό, μόνιμα ἐκκλησιαστικό» (Ἐφημ. *Ὁρθόδοξος Τύπος*, 10-2-2017).

Οὐσιαστική συμβολή στή γνωριμία μέ τόν μακαριστό Γέροντα ἀποτελεῖ τό βιβλίον «Ὁ ἱερομόναχος π. Εὐσέβιος Βίττης» πού κυκλοφόρησαν οἱ ἐκδόσεις Καινούργια Γῆ, Ἀθήνα 2010. Ὁ εὐλαβής ἐκδότης Χρῆστος Χονδρόπουλος, υἱός τοῦ μακαριστοῦ χριστιανοῦ λογοτέχνη Σώτου Χονδρόπουλου, εἶχε τήν καλωσύνη νά μοῦ τό στείλει. Ἡ ἔκδοση ἐτοιμάστηκε μέ τή φροντίδα τοῦ καθηγητοῦ Π. Β. Πάσχου καί περιλαμβάνει εἰσηγήσεις τοῦ ἰδίου καί τοῦ Καθηγητοῦ Ἀλεξ. Μ. Σταυρόπουλου, πού ἐκφωνήθηκαν σέ εἰδική σύναξη μέ πρωτοβουλία τῶν ἐκδόσεων Ἀρμός, γιά νά τιμηθοῦν τά πενήντα χρόνια τῆς πνευματικῆς δραστηριότητος τοῦ ἁγιασμένου Γέροντα στήν Ἑλλάδα καί στό ἐξωτερικό. (Στό βιβλίον καταχωροῦνται καί ἀξιόλογα κείμενα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου καί τῆς ἀδελφῆς τοῦ π. Εὐσεβίου, Εὐαγγελίας Βίττη).

Γράφει στόν πρόλογο ὁ Καθηγητής κ. Πάσχος:

«Ὁ π. Εὐσέβιος ἦταν γιά πολλούς ἐλπίδα καί στήριγμα μέ τόν ζωντανό λόγο του, ἀλλά καί μέ τήν ἀλληλογραφία του. Μοῦ ἔλεγε κάποτε πώς χρειάζοταν καί νύχτες ὁλόκληρες νά γράφει προσωπικά χιλιάδες γράμματα, γιά νά στηρίξει ἀδελφικές ψυχές, νά ἀπαλύνει πόνους καί πληγές, νά λύσει μέ τή διακριτική σοφία του δύσκολα προβλήματα».

Κλείνουμε τή φτωχή ἐπιμνημόσυνη ἀναφορά μας στόν π. Εὐσέβιο μέ ἕνα χαρακτηριστικό γεγονός, ἐνδεικτικό τῆς ἀγιότητάς του. Τό καταγράφει ὁ Καθηγητής κ. Ἀλέξ. Σταυρόπουλος, ὅπως τοῦ τό διηγήθηκε μιά πνευματική κόρη τοῦ ὁσίου Γέροντα:

«Μιά ἑλληνοκύπρια, χωρισμένη μέ ἕνα παιδί, βρέθηκε στή Σουηδία. Δι' ἀλληλογραφίας ἕνας κύπριος τήν ἔφερε ἐδῶ δῆδεν νά τήν παντρευτεῖ. Αὐτός πού ἐκ τῶν ὑστέρων διαπιστώθηκε πώς εἶχε τή διπλῇ ἡλικία ἀπ' αὐτήν, ἤθελε ν' ἀνοίξει οἶκο ἀνοχῆς, γιά νά κερδίσει χρήματα. Τῆς τό σέρβιρε ἀπαλά καί ὁμορφα. Μόλις αὐτή κατάλαβε πώς κάτι δεν πάει καλά, κατέφυγε στόν ἱερέα τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτός τήν παρότρυνε νά γράφει στόν π. Εὐσέβιο, πού ἔμενε τριακόσια χιλιόμετρα μακριά. Ὁ π. Εὐσέβιος μόλις ἔλαβε τό γράμμα της, τῆς ἔστειλε ἀμέσως χρήματα, κατέθηκε σέ λίγες μέρες στή Στοκχόλμη, τή συνάντησε, ἐπεστράτευσε κάποιους ἀπό ἐμᾶς, γιά νά βοηθήσουμε μέ τά πρακτικά πράγματα. Τήν ἀπομάκρυνε ἀπό κοντά του, σπούδασε στή συνέχεια αὐτή καί σήμερα ἔχει μιά ὁμορφη οἰκογένεια. Ἔσωσε, δηλαδή, ἀπό τήν καταστροφή μιά ψυχή. Αὐτό εἶναι μόνο ἕνα δείγμα ἀπό τά πάμπολλα πού ἔκανε. Ὁλόκληρη ἡ ζωή του εἶναι μιά προσφορά στόν Θεό καί στόν ἄνθρωπο».

Γ. Δ. Κούβελας

Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Ὁ πλοῦτος τῆς φτώχειας

Στὴ διάρκεια μιᾶς περιήγησης στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας, βρέθηκα στὴν ἐκκλησία τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων τοῦ Ψυρρή.

Ἐκεῖ, στὸν προαύλιο χώρο, μέσα σ' ἓνα παλιό σπιτάκι ἔζησε ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης κάποια ἀπὸ τὰ πιό δημιουργικά χρόνια τῆς ζωῆς του, τὴ δεκαετία τοῦ 1880, ὅποτε καὶ ἔκανε τὴν πρώτη συγγραφικὴ του ἐμφάνιση στὴν Ἀθήνα, δημοσιεύοντας σέ ἐφημερίδες καὶ περιοδικά.

Οὐσιαστικά πρόκειται γιὰ ἓνα δωμάτιο μικρό, ἓνα κελί κακοφωτισμένο. Ἐπιπὺλα χωρὰ μόνο τὰ ἀπαραίτητα. Ἴσως οὔτε κι αὐτά. Μία γκλαβανὴ ὁδηγεῖ σ' ἓνα παταράκι. Ἐκεῖ, πάνω στὸ ξύλινο δάπεδο, ὑπάρχει μονάχα ἓνα στρῶμα. Καί ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ στὸν τοῖχο, ἡ μόνη περιουσία τοῦ σπιτιοῦ.

Τό σπιτάκι αὐτό μοῦ θύμιζε τό κελί τῆς Ἀγίας Πελαγίας στὴν Τήνο. Παρόμοια ἀπλότητα, ἀμεριμνησία, πίστη.

Ἀναρωτήθηκα, ὥστόσο, πῶς μπόρεσε ὁ Ἅγιος τῶν Γραμμάτων μας νὰ ζήσει ἐκεῖ, χωρίς καμία ἄνεση, χωρίς τὰ χρειώδη, κάποιες φορές, τόσο δημιουργικά. Ἀπόρησα, ἴσως, γιατί ὁ σύγχρονος τρόπος ζωῆς στηρίζεται στὴν ἀπόκτηση ἀγαθῶν. Συχνά, μᾶς ἐξωθεῖ νὰ μὴν ἐλέγχουμε πραγματικά τίς ἀνάγκες μας (καί, δυστυχῶς, μιλῶ καί ἀπὸ προσωπικὴ πείρα). Αὐτό εἶναι φανερό ἰδιαίτερα στίς μεγαλουπόλεις, ὅπου ἡ ἀπουσία φυσικοῦ περιβάλλοντος εὐνοεῖ συχνά τὴν κατανάλωση ὡς ὑποκατάστατο αὐτῆς τῆς ἔλλειψης. Τό βλέπει κανεῖς αὐτό στοὺς δρόμους: ἐπιπὺλα πεταμένα λόγῳ κάποιας ἀνακαίνισης ἢ ἀνανέωσης, διακοσμητικά ἢ καί χρηστικά ἀντικείμενα στοὺς κάδους τῶν σκουπιδιῶν, πεταμένα τρόφιμα. Κι αὐτὴ ἡ καταναλωτικὴ

συνήθεια ανατροφοδοτείται διαρκῶς ἀπό τίς διαφημίσεις στό ΜΜΕ καί στό Διαδίκτυο, ἀπό τίς προσφορές τῶν ἐταιρειῶν, κάποτε καί ἀπό τίς συγκρίσεις μέ τό «ἔχειν» τοῦ γείτονα.

Ὡστόσο, ὅλος αὐτός ὁ περιττός ὄγκος τῆς ζωῆς πού συσσωρεύεται διαρκῶς, συνειδητά ἢ ἀσυνειδητά, δέν κάνει τή ζωή μας πιό εὐκολη, ἀλλά πιό δύσκολη. Γιατί μᾶς παγιδεύει στό ἄγχος καί στή μέριμνα. Κι ἂν ἡ Μάρθα μεριμνοῦσε περί πολλῶν, ὅπως τῆς εἶπε ὁ Κύριος, τό ἔκανε γιά νά περιποιηθεῖ ἐκείνους πού εἶχαν ἔρδει, γιά νά Τόν δοῦν. Ἐνῶ τώρα ὅλοι ὅσοι μεριμνοῦμε καί τυρβάζουμε περί πολλῶν, γιά ποιόν λόγο ἀκριβῶς τό κάνουμε;

Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης ἔζησε ἄκρως δημιουργικά μέσα στήν ἀγία ἀπλότητα. Πολλοί λένε ὅτι δέν ἔκανε σωστή διαχείριση τῶν χρημάτων του, ἀφοῦ ἔζησε μέ τέτοια στέριση (ἦταν καί ἐλεήμων) καί δέν ἀποταμίευσε οὔτε μιά δραχμή γιά ὥρα ἀνάγκης. Ὡστόσο, τό ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι ἄφησε ἕνα πλούσιο συγγραφικό, ἀλλά καί μεταφραστικό ἔργο. Εἶχε μάθει ἀγγλικά καί γαλλικά μέ μέθοδο ἄνευ διδασκάλου. Ἔτσι μετέφρασε ἦ, μάλλον, μετέγραψε ἔργα, ὅπως τό *Ἐγκλημα καί Τιμωρία* τοῦ Ντοστογιέφσκι, στή δική του ἀπαράμιλλη παπαδιαμαντική γλῶσσα.

«Ἐνός ἐστί χρεῖα» μᾶς λέει ὁ Κύριος. Ἡ συσσώρευση τοῦ περιττοῦ, τελικά, καταστρέφει τήν ἀγία ἀπλότητα. Θολώνει τίς προτεραιότητές μας, καταβροχθίζει τόν πολύτιμο χρόνο μας. Καί δέν εἴμαστε κύριοι τοῦ χρόνου μας, ἀκόμη κι αν ζοῦμε κάποια χρόνια παραπάνω ἀπ' ὅ,τι στήν ἐποχή τοῦ Παπαδιαμάντη, πού πέθανε 60 χρονῶν, ἔχοντας προλάβει ν' ἀφήσει πίσω του μιά πολύτιμη λογοτεχνική παρακαταθήκη στίς ἐπόμενες γενεές.

Ἐδῶ καί χρόνια ἔχουν ἀνακαλύψει τόν Ἅγιο τῶν Γραμμάτων μας καί στό ἐξωτερικό. Συγγραφεῖς, ἀλλά καί ποιητές ἐμπνέονται ἀπό τό ἔργο του. Ἄς διδαχθοῦμε κι ἐμεῖς ἀπό τό παράδειγμά του. Ἀπό τόν πλοῦτο τῆς «φτώχειας» του.

Εὔα Μοδινού

Αυθόρμητη ή παρορμητική συμπεριφορά;

Άκουμε πολύ συχνά ανθρώπους να κάνουν λόγο για «αυθορμητισμό» και να περιγράφουν προσωπικές δυσκολίες ή περιορισμούς σχετικά με την αυθόρμητη συμπεριφορά. Στην προσπάθεια αυτή, όμως, μπερδεύουν τις έννοιες του αυθορμητισμού και του παρορμητισμού. Άς προχωρήσουμε σε μία αναγκαία εισαγωγική αποσαφήνιση των όρων.

Πολλοί άνθρωποι, όταν με τη συμπεριφορά τους εκφράζουν, χωρίς δεύτερη σκέψη καθετί που αισθάνονται, καθετί που θέλουν, κάθε τους συναίσθημα ή επιθυμία, νομίζουν ότι αυτό είναι αυθορμητισμός.

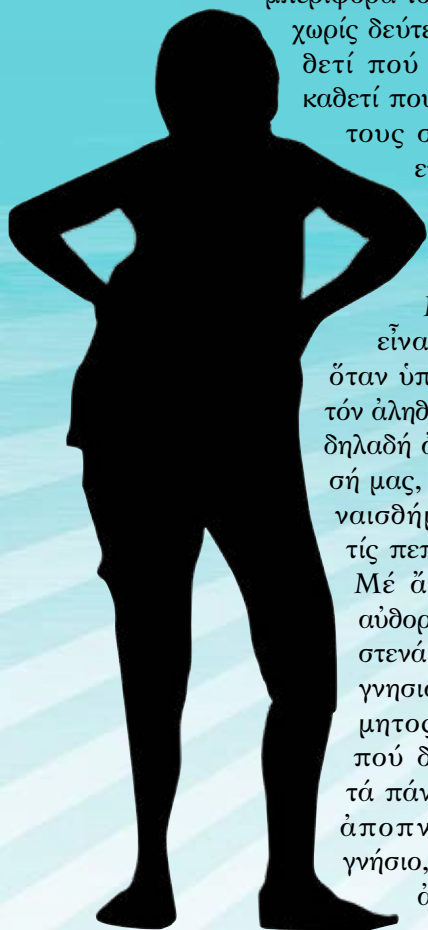
Μία πράξη είναι αυθόρμητη, όταν υποκινείται από τον αληθινό εαυτό μας, δηλαδή από τη βούλησή μας, τα γνήσια συναισθήματά μας και τις πεποιθήσεις μας. Μέ άλλα λόγια, ο αυθορμητισμός είναι στενά δεμένος με τη γνησιότητα. Αυθόρμητος είναι αυτός που δεν φιλτράρει τίς πάντα, αλλά που αποπνέει κάτι τό γνήσιο, τό πηγαίο, τό αληθινό.

Παρορμητικός, αντίθετα, είναι αυτός που δεν φιλτράρει τίποτα. Παρόρμηση είναι ή έντονη έσωτερική ώθηση που νιώθουμε να κάνουμε κάτι, ότιδήποτε είναι αυτό.

Παρορμητικότητα είναι τό πέραςμα από την παρόρμηση, την έσωτερική αυτή ώθηση, στην πράξη, χωρίς την παραμικρή σκέψη, έν πλήρει άδυναμία στάδμησης των ένδεχόμενων συνεπειών της πράξης μας.

Στήν πράξη ή εκδήλωση της αυθόρμητης συμπεριφοράς συναντά διάφορα έμπόδια, που είναι τά εξής:

- Η συνήθεια να δίνουμε προτεραιότητα στις επιθυμίες των άλλων και να βάζουμε τη γνώμη τους πάνω από τη δική μας. Όταν δεν έχουμε τό θάρρος να είμαστε αυτό που πιστεύουμε, απομακρυνόμαστε από τον αυθορμητισμό και ένισχύουμε την ύποκριτική συμπεριφορά.
- Ός μέλη της κοινωνίας στην όποία ζούμε, όφείλουμε να συμμορφώδουμε μέ όρισμένους κανόνες, τούς όποιους, όμως, έχουμε ένσωματώσει στή συνείδησή μας και τούς δεχόμαστε ως αναγκαίους, έστω και αν δεν μάς άρέσουν. Αυτό δεν μπορεί να θεωρηδεί ως ύποταγή στις επιθυμίες των άλλων, αλλά ως ένας συμβιβασμός που είναι αναγκαίος για την άρμονική κοινωνική συμβίωση.
- Άλλο έμπόδιο είναι τό γεγονός ότι είμαστε συχνά μπερδεμένοι, διχασμένοι ή λειτουργούμε μέ μηχανισμούς

ψυχολογικής άμυνας. Πολλοί νέοι δέν έχουν ξεκάθαρες αξίες, έπειδή βομβαρδίζονται από διάφορες προπαγάνδες ή και για διάφορους άλλους λόγους. Έτσι, όταν αντιμετώπιζουν θέματα, όπως ή αξία της οικογένειας, ή ήθική, ή δικαιοσύνη, δέν αντιδρούν αυθόρμητα, διότι δέν ξέρουν ποιά είναι ή πραγματική τους βούληση.

Αντίθετα μέ τόν αυθόρμητισμό, ή παρορμητική συμπεριφορά δέν είναι αποτέλεσμα βούλησης, αλλά προκύπτει ένστικτωδώς. Συνδέεται, μάλιστα, μέ πολλές διαταραχές ή προβληματικές καταστάσεις, πού είναι οί έξης:

- ⊙ Μέ τή γνωστή στην ψυχολογική όρολογία ως ΔΕΠ-Υ (Διαταραχή Έλλειμματικής Προσοχής και Ύπερκινητικότητας)
- ⊙ Μέ τή Διαλείπουσα Έκρηκτική Διαταραχή, δηλαδή τήν επιδετικότητα και τήν έκδήλωση βίαιης συμπεριφοράς.
- ⊙ Μέ τήν αυτοκαταστροφική συμπεριφορά, μέχρι του σημείου της αυτοκτονίας.
- ⊙ Μέ τήν κλεπτομανία.
- ⊙ Μέ τή βουλιμία, τήν υπερφαγία και τήν παχυσαρκία.
- ⊙ Μέ τήν εξάρτηση από τό αλκοόλ ή άλλες ουσίες.
- ⊙ Μέ τήν έναρξη της σεξουαλικής επαφής σε πολύ μικρή ηλικία, από τήν όποία γεννώνται πολλά συνακόλουθα προβλήματα.
- ⊙ Μέ τή συζυγική άπιστία.
- ⊙ Μέ τήν κακή διαχείριση των οικονομικών.

Τί μπορούμε, όμως, νά κάνουμε, για νά αντιμετωπίσουμε τήν παρορμητικό-

τητα; Πώς πρέπει νά φερόμαστε σε ένα παρορμητικό παιδί;

Η αγάπη είναι τό πρώτο και βασικό φάρμακο για τήν παρορμητικότητα. Ό γονιός πού έχει ένα παρορμητικό παιδί πρέπει, πριν και πάνω απ' όλα, νά τό αγκαλιάζει μέ αγάπη. Νά επιδοκιμάζει ακόμα και τήν παραμικρή βελτίωση. Νά μόν νιώσει τό παιδί απόρριψη.

Νά καλλιεργήσουμε και νά ενισχύσουμε τήν ικανότητα αντίστασης στις παρορμήσεις. Έρευνες έδειξαν ότι ή παρορμητικότητα είναι πολύ συχνότερη σε άτομα νεαρής ηλικίας και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου. Αυτό σημαίνει ότι ή παιδεία αποτελεί αντίδοτο στην παρορμητικότητα. Όταν μιλάμε για παιδεία, έννοοϋμε τήν πνευματική, ψυχική, ήθική και δρασκευτική καλλιέργεια. Διότι μέσα από αυτή τήν παιδεία μάθαμε ότι ή έλευθερία της βούλησης είναι ένα δώρο, τό όποιο έδωσε ό Θεός στον άνθρωπο και μόνο σ' αυτόν. Αυτή ή έλευθερία μās οδηγεί στη συνειδητή επιλογή, πού απαιτεί μεγάλη δόση διανοητικής ενέργειας. Η ενέργεια, όμως, αυτή δέν πρέπει νά απομονώνεται από τά γνήσια συναισθήματα του ανθρώπου, δηλαδή, όπως λέμε, από τήν καρδιά του.

Γιά νά φτάσουμε, λοιπόν, στην αυθόρμητη συμπεριφορά, πού εκφράζει τόν γνήσιο εαυτό μας, πρέπει νά ακούμε τή φωνή της καρδιάς, αλλά νά τήν έπεξεργαζόμαστε και μέ τή λογική, προκειμένου νά διαλέξουμε αν δά πραγματοποιήσουμε ή δά πούμε αυτό πού επιθυμούμε, άμέσως, αργότερα ή καθόλου. Νά ακούμε, δηλαδή, τά συναισθήματα και τίς επιθυμίες μας, χωρίς νά τούς επιτρέπουμε νά μās έξουσιάζουν.

**Κύκλοι Μητέρων
«Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»**

ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Άγαπητοί μας Συνδρομητές,

Σέ λίγες ημέρες θά γιορτάσουμε, γιά μιά ακόμη φορά, τήν επέτειο τῆς ἔναρξης τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου.

Ἄν καί πέρασαν τόσα χρόνια ἀπό τό πρωῒν ἐκεῖνο (79 χρόνια !) ἡ ἡμερομηνία τῆς 28^{ης} Οκτωβρίου 1940 εἶναι τόσον χαρραγμένη στήν ψυχή τῶν Ἑλλήνων, πού ὄχι μόνον δέν τήν ξεχνοῦν, ἀλλά τήν ἀναπολοῦν καί ἀντλοῦν δυνάμεις ἀπό τήν ἔνδοξη ἐκείνη ἐποχή, γιά τήν πατρίδα μας.

Γιατί, ὅμως, εἶναι «ἐνδοξη ἐποχή» συγκριτικά μέ τήν «καταστροφική ἐποχή» τοῦ 1922; Πῶς ἔγινε καί ἡ πατρίδα μας ἀπό τήν καταστροφή νά δοξαστεῖ στά Ἀλβανικά βουνά;

Στίς 4 Αὐγούστου τοῦ 1936 ἀνέλαβε τή διακυβέρνηση τῆς πατρίδος μας ἕνας στρατιωτικός καί πολιτικός συγχρόνως, ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς. Πρὶν ἀπό τήν ἀνάληψη ἀπὸ αὐτόν τῆς διακυβέρνησης τῆς Ἑλλάδος, ἡ πατρίδα μας σπαραζόταν ἀπό ἀκυβερνησίες, ἐπαναστάσεις, καί μίση μεταξύ τῶν δύο παρατάξεων, πού τόσον κακό ἔχουν κάνει, τῶν «βενιζελικῶν» καί τῶν «ἀντιβενιζελικῶν».

Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τό ἂν ὁ Μεταξᾶς ἦταν «δικτάτωρ» καί ὄχι λαοπρόβλητος πρωθυπουργός, κάνει ἐντύπωση πῶς τά κατάφερε, μέσα σέ τέσσερα χρόνια, ὄχι μόνον νά ἀνασυγκροτήσῃ τόν κρατικό μηχανισμό, ἀλλά νά προετοιμάσῃ μέ πολεμικά σχέ-

δια, πολεμοφόδια, ἐξοπλισμούς κ.λ.π. τόν στρατό μας γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ ἔνοπλου ἀγῶνα. Ποῦ βρῆκε τά χρήματα; Πῶς ἀνασυγκρότησε τά οἰκονομικά μας σέ μιά ἐποχή πού ἡ Εὐρώπη ἔμοιαζε μέ καζάνι πού βράζει καί εἶναι ἔτοιμο νά ἐκραγεῖ;

Εἶχε πολλές ικανότητες ὁ Μεταξᾶς καί ἀγάπη γιά τήν πατρίδα. Αὐτά τά δύο δέν τά ἀμφισβήτησε κανένας ἀπὸ τοὺς ἐπικριτὲς του.

Ἐκτός, ὅμως, αὐτῶν, ἀπέδειξε μέ τήν τότε στάση του, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τά προηγούμενα «πιστεύω» του, ὅτι ἦταν καί πολύ πιστός χριστιανός καί ζητοῦσε τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ στή λύση τῶν δύσκολων προβλημάτων πού ἀντιμετώπιζε.

Καί ὁ Θεός ἀνταποκρινόταν στίς παρακλήσεις τοῦ Μεταξᾶ καί βοηθοῦσε τὸ ἔργο του.

Κάνουν ἐντύπωση μερικά γεγονότα.

Ἡ τοποθέτηση ὡς Ἀρχιεπισκόπου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, μιᾶς ἀνεπανάληπτης ἐκκλησιαστικῆς προσωπικότητας, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, πού ἡ φιλοπάτριδα καί ἐθνική καρδιά του ἀρνήθηκε νά ὀρκίσει τήν κυβέρνηση πού τοῦ ἐπέβαλαν οἱ Γερμανοί, καί προτίμησε νά παραμείνει στὸ σπίτι του πᾶμφτωχος, καί ἐγκαταλειμμένος νά πεθάνει σέ ἕνα διαμέρισμα τῆς Κυψέλης.

Ἡ συνεργασία τῶν δύο αὐτῶν ἡγετῶν ἦταν ἀρίστη καί ἐργάστηκαν πολὺ, γιά νά ἐμπνεύσουν σέ ὅλους τοὺς Ἕλληνες τήν ὁμόνοια κάτω ἀπὸ τή χριστιανική πίστη.

Τό γεγονός τοῦ τορπιλισμοῦ τῆς «Ἑλλης», ἀνήμερα στήν ἐορτὴ τῆς Παναγίας μας, στήν Τήνο, λές καί ἦταν ἀπὸ τόν Θεὸ σταλμένο, γιατί, χωρὶς νά ὠφεληθοῦν πολλὰ οἱ Ἴταλοί, ἐνέπνευσε στὸν ἑλληνικὸ λαὸ τὸ αἶσθημα τῆς ἀδικίας πού τοῦ γίνεται, καί προετοιμάστηκε γιά τήν ἀντιμετώπιση τοῦ ἐπερχομένου πολέμου.

“Ένα τρίτο γεγονός εἶναι ἡ ψυχική ὁμόνοια τοῦ λαοῦ, λές καί ξεχάσανε τό μῖσος πού τούς χώριζε, καί οἱ στρατιῶτες μας στά Ἀλβανικά βουνά ἔβλεπαν ὁράματα μέ τήν Παναγία μας (εἶναι πολλά τέτοια γεγονότα γραμμένα σέ βιβλία), πού τούς ἔσωξε ἀπό τούς κινδύνους καί τούς καθοδηγοῦσε σέ νίκες.

Ἡ ἱστορία πρέπει νά καθοδηγεῖ τούς ὑπευθύνους κυβερνήτες μας, κάθε ἐποχῆς, ὥστε αὐτοί νά διδάσκονται ἀπό τά γεγονότα, νά προσέχουν πολύ ποιό «πνεῦμα» δά ἐμπνεύσουν στούς Ἕλληνες.

Δυστυχῶς, ξεχνᾶμε ἢ δέν θέλουμε νά τό καταλάβουμε ὅτι μέ τή θρησκεία μας δέν μποροῦμε νά παίξουμε. Δέν εἶναι πεδίο ἀντιπαράθεσης, γιατί τά μέτρα σύγκρισης μεταξύ τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας καί τῆς παντοδυναμίας τῆς θρησκευτικῆς μας πίστεως εἶναι δυσθεώρητα. Δέν μποροῦμε μέ ἐντελῶς ἀνόητες ἐνέργειες, π.χ νά μὴν προσερχόμαστε στίς ἐκκλησίες μας στίς γιορτές, νά μὴ φιλᾶμε τό Εὐαγγέλιο καί νά μὴν ὀρκιζόμαστε σέ αὐτό (κάνοντας τόν παλληκαρά, μέ ἀγράβατα ἀνοιχτά πουκάμισα καί τξίν παντελόνια!!!) νά περιφρονοῦμε ἐπιδεικτικά τόν κλῆρο ὁποιουδήποτε βαθμοῦ κ.λ.π., νά προσπαθοῦμε νά ξεριζώσουμε ἀπό τίς παιδικές ψυχές, μέ τά ἀνάλογα σχολικά βιβλία καί σχολικές ἐκδηλώσεις τῆ

χριστιανική μας πίστη, καί νά μετερχόμαστε κάθε μέσο, γιά νά παρουσιάσουμε τήν ἀπιστία μας καί νά τήν ἐπιβάλουμε στούς συνανθρώπους μας. Ὅλα αὐτά, δυστυχῶς, τά ζήσαμε τά περασμένα χρόνια, καί πλάκωναν τήν καρδιά μας καθημερινά.

Ὅμως, ἐμεῖς πυξίδα ἔχουμε τό «οὔτοι συνεποδίσθησαν καί ἔπесαν» (ὅπερ καί ἐγένετο!), «ἡμεῖς δέ ἀνέστημεν καί ἀνωρθώθημεν» (Ψαλμ.19). Τό γεγονός αὐτό συμβαίνει καί δά συμβαίνει γιά πάντα.

Δυστυχῶς, ὑπάρχουν συνάνθρωποί μας πού μέ τόν ἐγωισμό καί τήν ἀφέλειά τους, πού τούς τίς αὐξάνει μία ἐντελῶς πρόσκαιρη παντοδυναμία τους, νομίζουν ὅτι μποροῦν καί νά μᾶς «ἀλλαξοπιστήσουν». Δημιουργοῦν, ἔτσι, ἀπρόβλεπτα προβλήματα στόν λαό μας.

Μέ τήν ἀπόλυτη καί ξεκάθαρη πίστη στόν Χριστό μας, ἅς κάνει καδένας μας τήν αὐτοκριτική του καί ἅς παρακαλέσει νά μὴ σταθεῖ ὁ Θεός στίς ἀδυναμίες μας καί μᾶς ἐγκαταλείψει, ἀλλά νά ξαναβρεθεῖ κοντά στήν πατρίδα μας, νά φωτίσει καί νά καθοδηγήσει τούς κυβερνήτες μας νά ἐνώσουν τόν λαό μας σέ «μιά ψυχή», στόν σωστό δρόμο, πού ὀδηγεῖ σέ ἐπιτυχίες καί νίκες, ὅπως ἐγινε τότε στόν πόλεμο τοῦ ’40.

Σ.

Δωρεές

- **Ἡ κα Σταυρούλα Ἀλεβίζου**, Χολαργός, 50 €, εἰς μνήμην τοῦ υἱοῦ της Ἀνδρέα.
- **Ὁ κος Παναγιώτης Ἀποστολόπουλος**, Ἀθήνα, 20 €, εἰς μνήμην προσφιλῶν του προσώπων.
- **Ἡ κα Χριστίνα Γκέκα**, Νέα Ἐρυθραία, 100 €, εἰς μνήμην Ἰωάννη, Βασιλείου, Εὐσταθιάς καί Κωνσταντίνου.
- **Ἡ κα Γωγώ Ποντίκη**, Κάτω Χαλάνδρι, 30 €, εἰς μνήμην τῶν γονέων της Κωνσταντίνου καί Παναγιώτας.
- **Ἡ κα Νίκη Σπανοῦδη**, Ξυλόκαστρο, 50 €, εἰς μνήμην γονέων καί ἀδελφῶν.

Βιβλία πού λάβαμε

ΑΙΝΟΣ Γ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ

**Ἐπιστημονικός Συνεργάτης τῆς
Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
τ. Διευθυντῆς τοῦ Κέντρου
Ἑρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς
Φιλοσοφίας**

**«ΠΕΤΡΟΣ ΣΠΑΝΔΩΝΙΔΗΣ –
ΜΠΑΜΠΗΣ ΝΙΝΤΑΣ
ΔΥΟ ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΜΟΥ ΣΤΟ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΑΡΡΕΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»**

Πολύ ἐνδιαφέρον πόνημα, πού ἀναφέρεται στίς ξεχωριστές προσωπικότητες τῶν ἀειμνήστων Φιλολόγων Καθηγητῶν Πέτρου Σπανδωνίδη καί Μπάμπη Νίντα, ὅταν ὁ συγγραφέας φοιτοῦσε στό Α΄ Γυμνάσιο Ἀρρένων Θεσσαλονίκης (1937 – 1945). Ὁ Πέτρος Σπανδωνίδης (1890 – 1964) εἶχε τό ἰδιαίτερο προνόμιο ν' ἀνήκει στήν ἱστορική Γενιά τοῦ 1930, στήν πνευματική ἡγεσία τοῦ Μεσοπολέμου, πού ἔδωσε πολλά καί ἄξια τέκνα στό ἔθνος μας. Ὁ δέ Μεσσήνιος Μπάμπης Νίντας (1906 – 1962) ἦταν πολύ καλός γνώστης τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν κειμένων, ἀλλά καί καλός Νεοελληνιστής, συνεργάτης λογοτεχνικῶν περιοδικῶν τῆς Θεσσαλονίκης καί τῶν Ἀθηνῶν. Περιέχεται βιβλιογραφία καί ἐργογραφία τους.

Σχ. 17 x 24, σελ. 24, δ/νση συγγραφέα: Σίνα 58, Ἀθήνα, 10672, τηλ. 210 3641028, fax 210 3645179, e-mail: linos.benakis@gmail.com.

**ΓΕΡΩΝ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ
ΣΙΜΩΝΟΠΕΤΡΙΤΗΣ**

**«ΩΣ ΠΥΡ ΚΑΙ ΛΙΒΑΝΟΣ ΕΠΙ
ΠΥΡΙΟΥ»**

Ἐκδοση τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σίμωνος Πέτρας πρὸς τιμὴ καί μνήμη τοῦ ἀοιδί-

μου Γέροντος Αἰμιλιανοῦ Σιμωνοπετρίτη καί χάριν εὐλογίας καί οἰκοδομῆς. Δομεῖται ἀπὸ τρία κείμενα. Στό πρῶτο ὁ μακαριστός Ἀρχιμανδρίτης ἐρμηνεύει τόν ξβ' (62) Ψαλμό, πού ξεκινάει μέ τόν στίχο: «Ὁ Θεός ὁ Θεός μου, πρὸς σέ ὀρροῖξω». Συνεχίζει μέ τήν «Προσμονή Πεντηκοστῆς» καί τελειώνει μέ τό κείμενο «Ὁ θάνατος καί ἡ προετοιμασία μας γιά τήν αἰωνιότητα». Σκέψεις καί ὁμιλίες του μέ βαθιά θεολογικά νοήματα, πού διδάσκουν τόν ἀναγνώστη καί τόν ἐνισχύουν πνευματικά.

Σχ. 14 x 20,5, σελ. 93, Ἱερὰ Μονή Σίμωνος Πέτρας, Ἅγιον Ὄρος.

**ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ
ΖΙΟΜΠΟΛΑΣ**

**«ΤΡΕΙΣ ΕΝΟΧΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΠΟΥ ΑΓΙΑΣΑΝ»**

Ἐνα ἀκόμα ἔργο τοῦ πολυγραφότατου Ἀρχιμανδρίτη Νεκταρίου Ζιόμπολα, πού ἀναφέρεται στή Μεγαλομάρτυρα καί Ἰσαπόστολο Ἀγία Φωτεινή, τῆ Σαμαρείτιδα, στήν Ὁσιομάρτυρα Εὐδοκία καί στήν Ὁσία Μαρία τήν Αἰγυπτία. Ἀρχικά, οἱ παραπάνω γυναῖκες ζοῦσαν τή ζωή τῶν αἰσθήσεων καί τῆς ἱκανοποίησεως ἀνθρώπινων παθῶν, ἀδυναμιῶν καί ὀρέξεων. Στήν πορεία τους, ὅμως, βίωσαν τό Μυστήριο, τό θαῦμα τῆς Μετανοίας. Τό βιβλίο εἶναι ἐνισχυτικό πρὸς τή ἀπόφαση γιά μεταστροφή πρὸς τόν Θεό, ἀλλά καθὼς ἐμβαδύνει στή ριζική ἀλλαγὴ τοῦ τρόπου ζωῆς, ἀπὸ τήν ἁμαρτία στή μετάνοια, δέν προσεγγίζεται εὐκόλα ἀπὸ τόν μακράν τῆς πίστεως ἄνθρωπο.

Σχ. 14,5 x 20, σελ. 160, διεύθυνση συγγραφέα: Χατζηκώστα 12, Ἀμπελόκηποι, Ἀθήνα, 11521, τηλ. 6977822412, 210 6411464, 210 6611050.

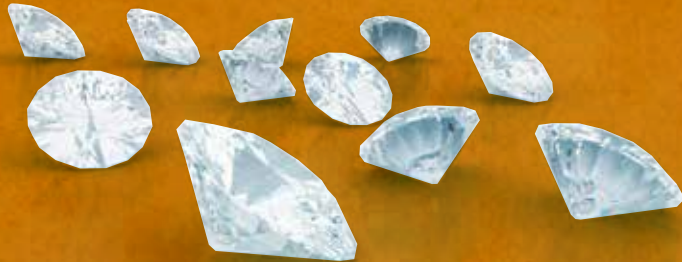
Με χαρά σᾶς παρουσιάζουμε τὸ **Ἡμερολόγιο τοῦ 2020**, ποὺ μόλις ἐκδόθηκε ἀπὸ τὴ *Χριστιανικὴ Στέγη Καλαμάτας*, καὶ συνοδεύει τὸ παρόν τεύχος τοῦ **Συνδέσμου**.

Προσπάθειά μας εἶναι τὸ Ἡμερολόγιο αὐτὸ νὰ ἀποτελέσει ἓνα ἐγχειρίδιο πνευματικῆς στήριξης καὶ συντροφιάς γιὰ τὸ 2020. Τὰ κείμενά του νὰ μᾶς προσφέρουν

ἔστω κάτι λίγο, συμβάλλοντας ἔτσι στὴν πνευματικὴ ἀνάταση τοῦ καθενὸς μας.

Ἐπιτρέψτε μας νὰ σᾶς κάνουμε καὶ μιὰ εὐγενικὴ ὑπενθύμιση γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῆς δικῆς σας συνδρομῆς, προκειμένου νὰ συνεχίσουμε νὰ καλύπτουμε τὸ πολυδάπανο κόστος τῆς μηνιαίας ἐκδοσης τοῦ *Συνδέσμου*. Τέλος, νὰ ἐκφράσουμε τίς εὐχαριστίες μας σὲ ὅσους ἤδη μᾶς ἔχουν ἀποστείλει χρήματα καὶ μᾶς ἔχουν ἐνισχύσει πνευματικὰ μέ ἐπιστολές τους.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Πετράδια

ΠΟΛΕΜΟΣ

«Μελλήσετε ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοάς πολέμων· ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε».

Ματθ. κδ' 6

Πρόκειται νά ἀκούσετε πολέμους καὶ εἰδήσεις γιά πολέμους. Προσέξτε νά μὴν ταράσσεσθε.

«Θυμηθεῖτε τόν Θεό μας, ὁ ὁποῖος εἶναι μέγας καὶ τρομερός καὶ παραταχθεῖτε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν μας ὑπέρ τῶν ἀδελφῶν σας, ὑπέρ τῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων σας, ὑπέρ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν οἰκιῶν σας».

Νεεμ. δ' 8

«Διασκόρπισε, Κύριε, τά ἔθνη πού θέλουν τούς πολέμους».

Ψαλμ. 67, 31

«Ἐκ νεότητός μου πολλά πολεμεῖ με πάθῃ· ἀλλ' αὐτός ἀντιλαβοῦ καὶ σῶσον, Σωτήρ μου».

Ἀναβαθμοί δ' ἤχου

«Καλύτερος ὁ ἐπαινετός πόλεμος ἀπό μία εἰρήνη πού μᾶς χωρίζει ἀπό τόν Θεό».

Γρηγόριος Θεολόγος

«Ἡ πλεονεξία εἶναι μητέρα τῶν πολέμων καὶ οἱ πόλεμοι γεννοῦν τούς φόρους, πού εἶναι ἡ αὐστηρότερη καταδίκη».

Γρηγόριος Θεολόγος

«Κανένα ὄπλο δέν εἶναι τόσο ἰσχυρό γιά τόν διάβολο, ὅσο ἡ μάχη καὶ ἡ ἔχθρα καὶ ὁ πόλεμος».

Ἰερὸς Χρυσόστομος

«Ὅπου ὑπάρχουν χρήματα, ἐκεῖ ὑπάρχει ὑπόδεση ἔχθρας καὶ μυριῶν πολέμων».

Ἰερὸς Χρυσόστομος

«Τό τέλος τῆς τωρινῆς ζωῆς, νομίζω, ὅτι δέν εἶναι σωστό νά τό ὀνομάζουμε θάνατο. Θά πρέπει νά τό λέμε γλίτωμα ἀπό τόν θάνατο, χωρισμό ἀπό τή φθορά, ἀπελευθέρωση ἀπό τή δουλεία, παύση τοῦ πολέμου».

Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής

«Πίστη καὶ πατρίδα εἶναι γιά μᾶς ἓνα πράγμα. Κι ὅποιος πολεμáει τό ἓνα, πολεμáει καὶ τό ἄλλο, κι ἄς μὴν ξεγελιέται».

Φώτης Κόντογλου

«Ἡ ἀνθρωπότητα πρέπει νά βάλει τέλος στόν πόλεμο, διαφορετικά ὁ πόλεμος δά βάλει τέλος στήν ἀνθρωπότητα».

Τζών Κέννεντυ

«Ὅλοι οἱ πόλεμοι γίνονται γιά τήν ἀπόκτηση χρημάτων».

Πλάτων

«Ὅποιος εἶναι κατασκευαστής δοράτων ἢ πωλητής ἀσπίδων, γιά νά πουλάει εὐκολότερα, ἐπιθυμεῖ τόν πόλεμο».

Ἀριστοφάνης

«Ὁ νόμος μένει βουβός κατά τή διάρκεια τοῦ πολέμου».

Κικέρων

«Σέ ὅλους τούς πολέμους, ἀπό τόν Τρωικό μέχρι σήμερα, τό κυριότερο ἐλατήριο ὑπῆρξε ἡ κλοπή, ἡ διαρπαγή καί ἡ λεηλασία».

Σενέκας

«Ὁ πόλεμος εἶναι ἓνα κακό πού ἀτιμάζει τό ἀνθρώπινο γένος».

Φενελόν

«Κάθε πόλεμος ἀπελευθερωτικός εἶναι ἱερός· κάθε κατακτητικός εἶναι καταραμένος».

Λακορντέρ

«Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ ἐγκλήματος».

Κορνέιγ

«Ὁ πόλεμος εἶναι γιά τούς πλούσιους, καί γιά τούς φτωχοὺς εἶναι οἱ μάχες».

Ζάκομπ Μας

«Στόν πόλεμο τό κέρδος εἶναι ἀμφίβολο, μά ἡ ζημιὰ εἶναι βέβαιη».

«Ἡ ζωή εἶναι ἓνας ἀσταμάτητος πόλεμος καί πεθαίνουμε μέ τό ὄπλο στό χέρι».

«Στόν πόλεμο νικάει τό θάρρος κι ὄχι ὁ ὀπλισμός τῶν στρατευμάτων».

Θερβάντες

«Ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου φαίνεται στόν πόλεμο, ἡ φρόνηση στόν κίνδυνο καί ἡ φιλία στήν ἀνάγκη».

«Ξέφρενη κούρσα ύψηλών θερμοκρασιών».

(ΤΑ ΝΕΑ, 19-8-2019)

Άποτέλεσμα της ξέφρενης κούρσας μας ή καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος!

«Σέ ελληνικά ύδατα ή μάχη Ουάσινγκτον-Τεχεράνης. Φωτιές σέ Αίγαίο-Μεσόγειο ανάβουν Ίράν καί Τουρκία. Τέταρτο πλοίο στήν Κυπριακή ΑΟΖ. Νέα δάση στό Κατάρ αποκτᾶ ή Ἀγκυρα».

(ΕΣΤΙΑ, 20-8-2019)

Ἡ ἀρπακτική τους βουλιμία καί ή πονηρία τους τούς οδηγεί νά μεταφέρουν τίς συρράξεις τους ἔξω ἀπό τίς χῶρες τους. Ὅμως, ἔστι Δίκης ὀφθαλμός!

«Μέγα μπέρδεμα μέ τό τάνκερ! Ἀνησυχεῖ τήν Ἀθήνα ή πληροφορία ὅτι τό ἱρανικό πλοίο πάει... Καλαμάτα».

(ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, 21-8-19)

Καί τί δά κάνει στήν Καλαμάτα, πού δέν ἔχει ὑποδομή γιά ἐκφόρτωση ἀργοῦ πετρελαίου; Μποροῦν οἱ νηοδόχοι της νά τό δεχθοῦν;

«Καλόγεροι ἔφτιαξαν κιβωτό διάσωσης παλαιῶν σπόρων!».

(ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΛΗΘΕΙΑ, 21-8-2019)

Δυστυχῶς κιβωτός χρειάζεται γιά τή διάσωση τῆς βιοποικιλίας τῆς Δημιουργίας, πού κινδυνεύει ἀπό τήν καταστροφική μανία μας.

«Σέ ἄνοδο οἱ ἐξαγωγές τοῦ ἐξορυκτικοῦ κλάδου»

(ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ, 22-8-2019).

Νά δοῦμε ἄνοδο καί στίς ἐξαγωγές μεταποιητικοῦ κλάδου, τῆς βιομηχανίας, ὑποδηματοποιίας, ὑφαντουργίας κ.ἄ.

«Κοινή γραμμή Ἑλλάδας-Γαλλίας ἀπέναντι στίς προκλήσεις τῆς

Τουρκίας στήν κυπριακή ΑΟΖ»
(ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ, 23-8-2019)

Γνωρίζουν οἱ Τοῦρκοι ἀπό τήν εἰσβολή τοῦ 1974 ὅτι αὐτά δέν τούς κοστίζουν. Κάτι πῶ τσουχερό χρειάζεται. Ἄς τό θροῦν, ἄς τό ἐφαρμόσουν.

«Στά ἀζήτητα οἱ πόροι τοῦ ΕΣΠΑ. Στό 25% ή ἀπορρόφηση κονδυλίων».

(ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 24-8-2019)

Γιά νά μοιράσουμε πίττα, πρέπει νά ἔχουμε, ἄρα πρέπει νά παράγουμε πίττα, ἄρα πρέπει νά ἐργαστοῦμε καί ἐπενδύσεις νά κάνουμε. Γιατί ἀφήσαμε ἀναξιοποίητα τά κεφάλαια τῆς Ε.Ε.; Ἀπό σοσιαλιστική εὐφυΐα;

«Φρένο στόν τουρισμό θέλει νά μᾶς βάλει ὁ ΟΟΣΑ. Ἀνησυχεῖ γιατί ή ελληνική οἰκονομία εἶναι πολύ ἐξαρτημένη ἀπό τόν κλάδο τοῦ τουρισμοῦ».

(ΤΟ ΠΑΡΟΝ, 25-8-2019)

Τά ἀφεντικά θέλουν νά μᾶς ἔχουν πάντα ὑποταγμένους!

«Ὁ Ἀμαζόνιος ἐξαφανίζεται γιά μιὰ χούφτα δολλάρια»

(ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ, 26-8-2019)

Ἡ στάση μας ἀπέναντι στό φυσικό περιβάλλον καθαρή παραφροσύνη!

«Σέ ΑΕΙ μέ λευκή κόλλα. Εἰσαγωγή σέ πανεπιστημιακό τμήμα μέ βαθμολογία 0,84»

(ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 28-8-2019)

Πελατειακῆς πολιτικῆς κατορδώματα!

«Νοσοκομεῖο Κυπρισσίας. Σέ ὀριακό σημεῖο ή λειτουργία του χωρίς γιατρούς».

(ΘΑΡΡΟΣ, 30-8-19)

Σέ ὅλα τά νοσοκομεῖα τῆς χώρας ή ἴδια κατάσταση. Τό ἐνδιαφέρον τῆς σοσιαλιστικῆς κυβερνήσεως γιά τήν ὑγεία τοῦ λαοῦ!

Μ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Ο ΚΑΤΑ ΦΑΝΤΑΣΙΑΝ ΑΣΘΕΝΗΣ

Ἡ κωμωδία αὐτή τοῦ κορυφαίου Γάλλου κωμωδιογράφου Μολιέρου (1612-1673) παίχτηκε σέ διάφορα μέρη τῆς πατρίδας μας κατά τούς θερινούς μῆνες σέ μετάφραση Πέτρου Φιλιππίδη καί Δημήτρη Φιλιππίδη καί σκηνοθεσία Πέτρου Φιλιππίδη.

Ὁ Ἀργκάν εἶναι ὑγιέστατος, ἀλλά νομίζει ὅτι εἶναι ἄρρωστος καί παίρνει ἀπό τόν φαρμακοποιό Φλεράν διάφορα φάρμακα πού τοῦ συνιστᾷ ὁ γιατρός του Πουργκόν. Παρά τίς βρισιές καί τίς ἀπειλές του, ἡ ὑπηρετρία Τουανέττα τοῦ ἐπισημαίνει ὅτι τά πρόσωπα αὐτά τόν ἐκμεταλλεύονται. Ἕνα ἄλλο πρόσωπο πού προσπαθεῖ νά τόν λογικεύσει εἶναι ὁ ἀδελφός του Μπελάρδος.

Ὁ Ἀργκάν πάσχει ἀπό ἐγωπάθεια. Ἀσχολεῖται συνεχῶς μέ τόν ἑαυτό του. Θέλει καί τά πρόσωπα τῆς οἰκογένειάς του νά περιστρέφονται γύρω ἀπό τό ἄτομό του, νά τόν περιποιούνται, νά τόν νταντεύουν. Ἀποφασίζει νά παντρεύει τήν κόρη του Ἀγγελική μέ νεαρό γιατρό, γιά νά ἔχει ἐξασφαλισμένη τή φροντίδα του. Εὐτυχῶς, ἡ νέα σῶζεται ἀπό ἀναγκαστικό γάμο μέ τή μεσολάβηση τῆς Τουανέττας καί τοῦ δείου της Μπελάρδου. Θά πάρει τόν ἐκλεκτό τῆς καρδιάς της Κλεάνθη, ἀπό τόν ὁποῖο ὁ Ἀργκάν ζητᾷ νά γίνει γιατρός!

Ἐνῶ δέν ἐκτιμᾷ τό γνήσιο ἐνδιαφέρον τοῦ ἀδελφοῦ του καί τῆς Τουανέττας, δέν διακρίνει τήν ὑποκρισία τῆς γυναίκας του Μπελίνας. Μέ ὑπόδειξη τῆς Τουανέττας ὁ Ἀργκάν προσποιεῖται τόν νεκρό καί ἀποκαλύπτονται τά πραγματικά αἰσθήματα τῆς Μπελίνας, ἡ γνώμη της γι' αὐτόν καί οἱ προθέσεις της γιά τήν περιουσία του. Ἡ ἐπανάληψη τοῦ τεχνάσματος ἐπιβεβαιώνει τή γνήσιότητα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀφοσίωσης τῆς κόρης του.

Τό κωμικό στοιχεῖο ἀναβλύζει ἀπό τά καμώματα καί τά λόγια τοῦ Ἀργκάν, τό πνεῦμα τῆς Τουανέττας, τήν παρέξηγηση τῆς Ἀγγελικῆς ἀναφορικά μέ τόν γαμπρό πού τῆς προτείνει ὁ πατέρας

της, τίς προσποιήσεις τοῦ Θωμᾶ πρὸς τήν Ἀγγελική, τή σατιρική τελετή πού ὀργανώνει ὁ Μπελάρδος, κατά τήν ὁποία ὁ Ἀργκάν ἀναγορεύεται γιατρός!

Μέ τή μεταμφίεση τῆς ὑπηρετρίας σέ γιατρό ὁ συγγραφέας σατιρίζει τούς τσαρλατάνους τῆς ἐποχῆς, πού ἔδωκε ἡ ἐπίσημη ἱατρική. Ἀλλά καί γενικά σατιρίζονται οἱ γιατροί τῆς ἐποχῆς του, κατά τήν ὁποία ἡ ἱατρική ἐδεωρεῖτο τέχνη, ὄχι ἐπιστήμη. Ὁ Μολιέρος ξεσκεπάζει τήν ὑποκρισία, τόν στόμφο, τή σοβαροφάνεια καί τήν πονηρία πού προσπαθοῦν νά καλύψουν τήν ἄγνοια.

Ν. Τσιρώνης

Οι Έλληνες, στή μεγάλη τους πλειοψηφία, ανέκαθεν είχαν την πεποίθηση ότι η Πίστη τους ταυτίζεται με την ιδιοπροσωπία τους. Τό πίστευαν ακόμη και οι εκπρόσωποι του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Ο Άνώνυμος Έλληνας στην «*Ελληνική Νομαρχία*», αν και κατακρίνει τον κληρο της εποχής του, τονίζει ότι αν τό γένος τών Ελλήνων κυριευθεῖ ἀπό ἑτερογενές βασίλειον, «δέν θέλουν μείνει πλέον Έλληνες, ἀλλά κατ' ὀλίγον ὀλίγον θέλουν διαφθαρεῖ τὰ ἤδη των καί θέλομεν μείνει πάλιν δοῦλοι καί δοῦλοι, ἴσως, πάλιν, ἀλευθέρωτοι διά πολλούς αἰῶνας».

Γιά τή διατήρηση τῆς ιδιοπροσωπίας μας μίλησαν ὅλοι οἱ ἀγωνιστές τοῦ 1821. Ὁ Μακρυγιάννης γράφει στά Ἀπομνημονεύματά του: «Ἐγραφα γυμνή τήν ἀλήθεια, νά ἰδοῦνε ὅλοι οἱ Έλληνες ν' ἀγωνίζονται διά τήν πατρίδα τους, διά τήν θρησκεία τους... καί νά ἐργάζονται εἰς τό καλό τῆς πατρίδας τους, τῆς θρησκείας τους καί τῆς κοινωνίας». Ἡ Πρώτη Ἐθνική Συνέλευση (Ἐπίδαυρος 1822) ἀποφάσισε στό πρῶτο Σύνταγμα νά ἀναγραφεῖ ὅτι «Ὅσοι αὐτόχθονες κάτοικοι τῆς Ἐπικρατείας τῆς Ἑλλάδος πιστεύουσιν εἰς Χριστόν εἰσὶν Έλληνες».

Γιά τήν ταύτιση τών Ελλήνων μέ τήν Πίστη τους τό 1852 ὁ Σπύρος Ζαμπέλιος γράφει: «Ὁ Έλλην λατρεῖ τήν Ὁρθοδοξίαν μᾶλλον ὥς φρόνημα τοῦ Γένους του, ὥς ἀποθήκην τῆς Παραδόσεώς του, ὥς σύνδεσμον τῆς ἐθνικῆς του κοινωνίας». Καί συνεχίζει:

«Ὁ αἵρετικός Έλλην ἐξάπαντος, εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, εἴτε ἐν γνώσει αὐτοῦ ἀμαρτάνει βλασφημῶν, Έλλην δέν εἶναι... διότι ἐπιβουλεύεται ἐμμέσως τήν ἐθνικότητά του, διότι ἐξορύσσει τόν τάφον τῆς πατρίδος του». Οἱ Έλληνες, λοιπόν, θεωροῦσαν ὡς κάτι φυσικό τήν ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος καί τῆς ἰθαγένειας στά δημόσια ἔγγραφα.

Καί φτάσαμε στό 2012. Τότε ἰδρύθηκε ἡ Ένωση Ἀδέων. Βασική τῆς ἐπιδίωξη, σύμφωνα μέ τό Καταστατικό τῆς, «ἡ πολιτιστική, μορφωτική καί παιδαγωγική δράση γιά τήν προώθηση τοῦ βασικοῦ σκοποῦ τῆς Ένωσης καί περαιτέρω ἀνάπτυξη τῆς κοινότητος τών ἀδρήσκων, ἀδέων καί ἀγνωστικιστῶν». Ἐπίσης, «ἡ προώθηση τῆς ἐκκοσμίκευσης τῆς πολιτείας»... Ἄν συνέβαινε αὐτό, κατά τόν Ἀνώνυμο Έλληνα τῆς Ἑλληνικῆς Νομαρχίας, οἱ Έλληνες θά καθίσταντο «δοῦλοι ἀλευθέρωτοι διά πολλούς αἰῶνας».

Σημείωση: Ἡ δι' ἀναφορᾶς τῆς Ένωσης Ἀδέων ἀπόφαση 28/2019 τῆς Ἀρχῆς Προστασίας Δεδομένων Προσωπικοῦ Χαρακτήρα γιά τήν κατάργηση τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος καί τῆς ἰθαγένειας στά στοιχεῖα πού τηροῦνται στό σχολεῖο, δέν ἰσχύει γιά τούς ἑτεροδόξους καί ἀλλοθρήσκους... Ἀντίθετα, παρέχεται ἡ δυνατότητα δικαιολόγησης ἀπουσιῶν, μέ ὑποβολή σχετικῆς δήλωσης, σέ μαθητές Ρωμαιοκαθολικούς, Ἑβραίους καί Μουσουλμάνους, κατά τίς θρησκευτικές τους ἑορτές,...

ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΚΟ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Σκοτεινή ημέρα του Ήλιώδη στο λιμάνι της Καλαμάτας.

ΕΥΝΑΞΙΣΜΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό

Έλληνορθόδοξης Μαρτυρίας

Ίδιοκτήτης: Χριστιανική Στέγη Καλαμάτας

Βασ. Γεωργίου Α' 5 - 241 33 - Καλαμάτα

Τηλ. 27210 23176-FAX: 27210 26478

ΚΩΔΙΚΟΣ: 220020